

౩౦౪౯౮౩

ప్రతిదినము ప్రకటించబడును

VOL. 4.

చెన్నపట్టణము 1917 సం॥ ఆక్టోబరు నెల 17 వ తేది బుధవారము

No. 165

సంపుటము. ౪.

పింగళనామ సంవత్సర ఆశ్వయుజమాస శుద్ధ ప్రథమం.

సంచిక ౧౬౫

మిక్కిలి మనోహరమగు నువాసన 126

(రిజిస్టరు కాబడినది.) ఆటో దిల్ బహార్. (రిజిస్టరు కాబడినది.)

ఇట్లుటికాలపు రుచి కనువగునది, సాటిలేని రుచిజ్ఞమగు నువాసనగలది. ఆల్కాహాలుగాని, సారాయముగాని, చేబరకాయ సిద్ధము చేయబడిన కేవల పుష్పసారము.

నీ తువాలపై కొన్ని దిండువులు చిలుకరించినచో, చునోగ్యమగు నువాసన ని స్ఫులభమగును.

ఈ క్రింది పరిమాణముల సీసాలలో నుండును.

చిన్న నైజా (ఆర (దాం)	సీసా 1-కి రు	0-8-0
మధ్యరకము నైజా 1-దాం	" "	0-12-0
వేంకనైజా 2 "	" "	1-4-0
వెద్దనైజా 4 "	తేక 1/2 బెన్సన్ "	2-0-0

వి. పి. ఖర్చులు రు 0-4-0 ప్రత్యేకము.

పల్లెల, పట్టణములందలి ప్రసిద్ధమగు ప్రతిమపులూను వారకును. దీనికి ఆ నేకమగు నకలు సెంట్లలో కలవు. కావున, తాము కొనునపుడు సీసావైన ను, కాల్చువైనను ఆటో దిల్ బహార్ అను పేరును పరిశీలింపుడు. ఈ ఆటో దిల్ బహార్ యొక్క నలుపు నుములను పరిశీలనచేయ గోరువా రీ దిగునవారికి వ్రాసినచో అజాబిత్తుమగు నువాసనకాల్చు ఉచితముగ పంపుదురు.

హాల్ వజంట్లు అంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్ అండు కెమికల్ కో; నెం. 165, జమ్మూమసీదు బొంబాయి.

మంచిమనుషులు! నేనవేలు ఖర్చుపడినది!! వెనుక దొరకవు!!!

2 పంచలు కొనుగారికి ఆ క్షణాల్పమున కొరవని కోరెండ్రికలాపము అను గ్రంథముకట్టి ఇదాము.

నేలైన జిహ్వా పట్టుపంచలు.

ఆ నేకపంచలు ఖర్చుపడినందున ప్రస్తుతము భోలు నిగించియున్నాము.

వాచకలారా! శృంగారమున్ను వాగరీకతయున్న గల నేలైన ఆనలో పట్టుపంచలు పండుగదినముల ఆనంద ముకొరకు తెచ్చించి విక్రయించుచు న్నాము. ఇందులో ఎరువు, పచ్చ, ఆకుపచ్చ, రోజా, మేళు వర్షం, ఇత్యాది రంగులు గలవి. శ్లాగునీయమైనవి, త్వరపడుదు.

5 క్షమాననిడివిన్ని 2 క్షమార వెడల్పుగల పట్టుపంచె 1-కి 2-0-0 జిహ్వా నుట్టుబాలరు చౌకము 2 మారలు ... 1-6-0

8 చౌకములు తెప్పించుకొనిన పాన్ లెన్ చేనా ఇదాము.

అన్నిటికి బోట్లెజీ ప్రత్యేకము.

(రికర్డి) చిరునామ:- రాజలక్ష్మీ కంపెని, 3, వందపు మొదలి వీధి, తిరుకల్లిక్కేజి, మదరాసు.

‘శాస్త్రోక్తమైన ఎరువు’.

662

రాజధాని రసాయన ఎరువుశాలా (లిమిటెడ్)

వై విచారణాధికారులు: మెసర్సు ప్యారీ కంపెనివారు, చెన్నపట్నం,

వడి, చోట్ల, ప్రత్తి, పొగాకు, చెఱు, అరటి మొదలగు మాగాణి. ఖుష్కి, పయిర్లకున్న, దుంప, ఫలవృక్ష ములకున్న, మొక్క తీగనగై రాలకున్న సంపూర్ణఎరువులు శాస్త్రోక్తముగా తయారుచేసి విక్రయించుచున్నాను. ఇవి యన్నియు వీటిని ఉపయోగించు భూములకు తగినట్లు వినియోగపడెదలచుచేత ఎరువులు కొనదలచిన వారి తాలూకు భూములపట్టిని రసాయన పరీక్షశాలలో ఉచితముగా పరీక్షించి ఆయాభూముల గుణాగుణములను అను సరించి తయారుచేయుచున్నాము. “శాస్త్రోక్త ఎరువు” అను మాసాంశిత ప్రతీకను ఇంగ్లీషు, తెలుగు, అరబిక్, కన్నడం, మళయాళం మొదలగు భాషలలో నెల నెలకు ప్రచురించి అందులో ఎరువు విషయముగా వ్యాసములు వ్రాసి, ఒక్కొక్క జిల్లాలోని జమీందార్లకు ఉచితముగా పంపించుచున్నాము. వైచెప్పిన ప్రతీకనున్న, ఇంకా ఎరువు విషయముగా ఇతర అంశములకున్న ఈ క్రింద సుదహరించుచుండు వైలిసాసమునకు వ్రాసి తెలుసుకొనవచ్చును.

ప్యారీ అండు కంపెని, పోస్టుబాక్సు నెం 12, మదరాస్.

Parry & Co., Post Box No. 12, Madras.

ఆంధ్ర రాష్ట్రముకొరకు ప్రత్యేకముగ తయారుచేయబడిన

“ఆంధ్ర శిగరెట్లు”

881

(కోడిపుంజు మార్కు గలవి)

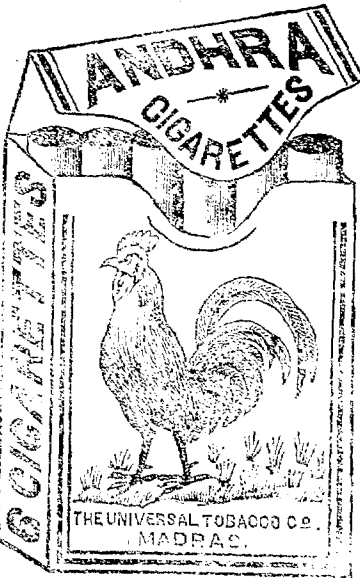
స్వదేశీవ్యాపారమును ప్రోత్సహింపవలసిన ప్రతివారును భారతీయత మున నెరిగిన పులకేతనముచే జేయుదు కోడిపుంజు మార్కు ఆంధ్ర శిగరెట్లపై కొనుగొని, వెల సరసము. యంతమాత్రమును విదేశీ శిగరెట్లకు తీసిపోవు. పాకెట్ 1-కి ఆరు శిగరెట్లుగల మారు పాకెట్లు గల నెట్టె 1-కి వెల రు. 1-2-0

మారు నెట్టెలుగల కేసు 1-కి వెల రు. 118-12-0

ఒక కేసుగాని, నైజాగాని తీయునారికి స్పెషల్ కొనాదను ఇవ్వబడును

యూనివర్సల్ టుబాకో కంపెని,

6, జనరల్ పీచర్సురోడ్. మాంబురోడ్ పోస్టు, మదరాసు.

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో సహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్పును.

పాదస్పృశ నొప్పుల భాగ

చోయిదు. వాయువు

చొట్టి పోగొట్టును.

సువాసనగలిగి యుండును.

చలియించుచుండదనినది.

నవమూలికలచే హిందూ దేశముందు

తయారుచేయబడు మంచిమందు.

దీనిని విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

అమృతాంజనం డిపో. } 109, ఫోటోస్టూ, బాంబాయి, 6, తంబుసెట్టి వీధి, మద్రాసు.

అత్యద్భుతమైన జోస్యము

మీ అనకాలమును తేవీనిగాని లేక మీ వయస్సును నక్షత్రముగాని లేక మీరు జాలును వాగ్మయజేశను గాని తెలియజేయదు. మీ జీవితఫలములు సంపూర్ణముగ ఒక సం వత్సరమునకు తెలుపుదును. ఇందులకు గాను మీ కొకరూపా యిని మాకు పంపవలెను. మా జోస్యముయొక్క శ్రేయతను గూర్చి వంధకోణములో వైకొప్పునకేయిగనున్న టి. కే. శివ రామస్వామి బి. ఏ. బి. ఎల్. వారిట్లు వాగ్మయచున్నారు:-

మీరు చెప్పిన భవిష్యత్తు అత్యద్భుతముగ ఈ సంవత్స రమంతిను ఇనుమంతయు విరుద్ధములేకందగ నిజమైన దృష్టాంత ము నిచ్చినది.

దీ కలింగ అగ్రహారము బ్యూరో

302 మోదోరూ, విశాఖపట్టణముజిల్లా.

పొయ్యిముగల బొమ్మలు

నయనోష్ణులు - శిశువులు - అంజన - గాఢము దీపములు - బొమ్మల కాళ్లులు - గాఢ పుష్పములు విక్రయించెదము. క్యాటలాగు కావలెనా? (892)

బి. ఈశ్వరప్ప అండు సర్వ, విశాఖపట్టణము.

ప్రజాభిప్రాయములు

ఆంధ్రవిద్యార్థిసభ

అయ్యో,

ఈనెల 9 వ తేదీన శ్రీ దుర్గి గారి శ్రావణముగా 'ఆంధ్రవిద్యార్థిసభ' యన కీర్తికథిక దళపతికకు ప్రాసిన లేఖ కనుంగును ప్రకటనము.

సామాన్యముగా విద్యార్థులు అట్టమీ నుదినము లలో సమయమును బూర్తి మెంటుమనాయటకు ఏలూరుకు జొర్రుచుండును. విద్యార్థి సభయు నక్కడ జరిగినయెడల చాలమంది విద్యార్థులు వచ్చుటకు వీలుండును.

ఆంధ్రవిద్యార్థిసభ క్రిష్టమను దినములలోనే జరుగవలసియెడల, ఏలూరుపురమున జరుగుట మిక్కిలి సులభముగ నందానని నాతొంపు.

విం. ఆనం. గుంటూరు

II

నిమ్మజాత్యుత్సరణము.

పంచముల స్వచ్ఛందీ:—స్వచ్ఛంద సంఘమున పేరుతో ఒక సంఘమును స్థాపించి 5 వ పంచములకు స్థాపించియు యీ స్కూల్ మాస్టరుగూడా కేవలపంచములనే నిర్మించియు నిదేశములలో చేరకుండ స్వతంత్ర ముపవేందుటకు పీర్లల వెంకట రామానుజు అను ఒక ఉపదేశకుని నిర్మించియు విదేశ పరీక్షలలో చేరకుండ 50 మంది రామానుజ పత్రములతో చేర్చినాము. 3 వరుల వైద్యులుగా పనిచేయుచున్నాము. యీవలల కంతయు యితరుల సహాయ మపేక్షించకుండ పేను స్వయముగా నెరవేర్చుచున్నాము. ప్రస్తుతము నునల శిశువుకి తే ప్రయత్నించు దేశనాయకులకు సహాయముగా పంచమ మహాజనసభా ప్రయత్నములగుడచేయుచున్నాము. ఇటులనే, స్వప్రయత్నము చేయుటకును, మన శ్రేయస్సు కొర నాయకులకు తమ ప్రోత్సాహము కలిగించుటకును వారికి మనకష్టములను వివరించుటకును సాధ్యమైన మేలు పొందుటకును పంచమ సోదరులను కోరుచున్నాను.

ఎస్. వెంకయ్య

దోకిపర్రు, కృష్ణజిల్లా.

III

దేవాంగ సమాజము.

అయ్యో,

దేవాంగ సమాజము స్థాపించ బడునని నుమారు 4-5 నెలలుగా ప్రసిద్ధి అయినది. ప్రతికలలో పడినది. శ్రీ పాన్నేర్ రామకృష్ణయ్యగారు కీకాజగన్నాథంగారు, ఇందుకయి యెంతో పాటుపడినారు. నేటికరకు సాపించవలెను. సజ్జా మునుసామయ్యగారును చందాల గంగాధరముగారును పిట్టిత్యాగరాజుశెట్టిగారిని యెన్ని సార్లలో రమ్మని వేడినప్పటికిని వారు రాలేదు. పంచముల పాలబడిరి. మన కలముందు అభిమానముండక పోయిరి. వారిరాకకై ప్రతిక్షించిన ఫలము లేదు. కార్యములచేరి విజయదశమినాడయినా సమాజము స్థాపించగలరని యెట్లున్నాను కొంపల బుచ్చన్నగారి అభిప్రాయ ప్రకారము గడపకొకరు రాకపోయినప్పటికిని కొందఱు కార్యములతోనైన సమాజము నేర్పరచుట తగునని తోచుచున్నది. మున్నందు. అభిమానులు చేరకపోయి. సజ్జా మును సామయ్యగారు చందాల గంగాధరంగారు తెనుగుపండితులు బొగ్గుల అదిరారాయణయ్యగారు జమ్మల నాయనయ్యగారు మన్న చెంగల్రాయశెట్టిగారు, కొంపల కాళేశాస్త్రిశెట్టిగారు, బండ్ల కోటయ్యగారు, వేటపాలెం సుబ్బునాగులుగారు, మచ్చామూరస్వామిగారు, ఇటువంటి కార్యములు కులాభిమానులు సహజస్థాపనోద్దేశ్యము కలవారుండ వారువీరిని యేల యెదురు చూడవలెను.

కులాభిమాని.

IV

అయ్యో,

నేను నైజాం యిలాకా నూర్జాపేట తాలూకాలో చేరిన వెలుగువెల్లి అనే ఒక చిన్న గ్రామ కాపురమును. శ్రీ వైష్ణవ విశిష్టా ద్వైతము లో చేరినవాడను. చిలుత ప్రాయమునందే నా జననీజనకులు పరలోక గతులగుటచేసి యు, నాకగ్రజు లేవనను లేమిగిరి అనేకశ్రమలం జెంచుచు దైవానుగ్రహముచే పంచవింశతి వత్సరములున్న గృహస్థ

శ్రమ మవలంబింపవలెనను కుమారుల మున్నను దిక్కులేని వీరవాడ నగుటచేసి చింతిల్లుచుంటిని. ఇంతలో పూర్వజన్మ సుకృతంబు చేతనో లేక కలిపురుషుని యనుగ్రహంబు చేతనో పంచవత్సరమున వివాహమైన రెండవదినమే భర్త గతిచింతి యొక స్వజాతీయ వితంతువు ప్రస్తుతము ద్వారక వత్సరంబులు గలదియుండెను. నాతీయు అట్టి జననీజనకులు నాకిచ్చి వివాహముచేయ కాస్తోక్తముగా కంకణము కట్టినందులకు నేనును సర్వతించినవాడనై రెండుమాసముల క్రితము కాస్తోక్తముగా వివాహ మాడితిని. మా నైజాం యిలాకా వైష్ణవులలో యిదియే ప్రథమ వితంతువివాహము కావున మా స్వజాతీయులగు ద్రావిడ వేదోత్తరే గాక వైష్ణవు లందరును లేమ పూర్వచార ప్రకారము మీరములు లేవన్న ను చెప్పుట సింహకొనుచు కయ్యమునకు కాలురువుచు నున్నందున మాయొక్క దాంపత్యమున బోస్వజాలక స్వస్థ విద్యనము చేయుటయే కాక ఆచార్య పరమాచార్యులును తమతమ ప్రతాపంబులచే ఆత్మ పణ పత్రిక లంపుచున్నార.

టి. వెంకటప్పయ్య.

V

దేవాంగుల కురవన్న.

అయ్యో,

మన యాంధ్రదేశములోనందు దేవాంగులు వికోపా మహాసంగ్రామముచే నులుధరుల హెచ్చినందునను మాలిచాలనకు తక్కువగా వచ్చుటవలనను పను శ్రమలు చెప్పటకు నలవిగాదు. అరణి, గుమ్మడిపూడి, ఇల్లుననాయకుపేట, కందరపాళేం, కల్లెట్టు, తలారెట్టు, కారెపాక, నూలూరుపేట గూడలి గునపాడు, మెట్టు, చెన్నూరు ఇత్యాది గ్రామములలో నే తయే కృత్రికల దేవాంగు లనేకులు గలరు. 5-6 సంవత్సరముల క్రిందట చేతియగ్గములు నేయుచుండిరి. ప్రస్తుతము మరదగ్గములతో నేయుచుండుటయే గాక చేతియగ్గమున నేసి ఆరించుచుండినకూలికి నధికముగా మరదగ్గమున ఆర్జించగలమని కుమారులముతో కాలము గడపుచుండిరి. మనదురదృష్టమునకు దోకుగా యుద్ధమాంధ్రమయినది. ఇది యెప్పుడు ముగియునో మనమెప్పుడు బాగుపడెదమో తెలియకున్నది. మనలో మనిషికి ప్రస్తుతము ఆర్జించుచులి వారమునకు రూ. 2-0-0 లేక 2-4-0 ఇంతకు తక్కువగా లభించదు కొన్ని ప్రదేశములలో నింకాతక్కువకూలి ఆర్జించుటయు కలదు. వైసుడివిన మేరకు నెల 1-కి రు. 8-0-0 లేక 9-0-0 చొప్పున ఆర్జించి తల్లిశండాదులను భార్యను బిడ్డలను యేలాగు పోషించునదియు చదువరులెరుగక పోరు. చిన్నపిల్లలు వెండలు తిరుగులాడుటకు కత్తిలేని ముసలివాండ్రు సహా నేతనేయువారికి తోడ్పడవలసినవారుగ నున్నారు. వైసుడవారిచియుండు గ్రామములలోనుండు వారికి చెన్నపురి వాస్తవ్యులే జీవనోపాయములను జరపవలసినవారుగా నున్నారు. వీరిలో ముఖ్యులు సజ్జా వీరభద్రయ్యశెట్టి పేరశెట్టి వెంకట సామిశెట్టి కంపెనీవారును సి. యస్. సి. కొమారస్వామిశెట్టి అందుకలవాారును చాల ప్రజలకు తోడ్పడుచున్నారు. ఈప్రాంతమున నుండు దేవాంగులు నేయు బట్టలు లండను లివర్పులు మాంచెస్టరు సింగపూరు వెనాంగి కొళంబు అదేశ వాసులకు నుపయోగకరమైనవేకాని హిందూదేశమునకు నుపయోగకరములుగావు వీరికి కావలసిన నూలురకములన్న విదేశములనుండియే రావలసియున్నది అందువలననే నూలు ధరలు మిక్కుటముగా పెరిగినందున స్వల్పకూలిని ఆర్జించుచున్నార. నూలుధరలను హెచ్చించక ముందువుండినధరలకే యిప్పు నట్లేర్పాట్లు గావించినచో వీరుబాగుపడువారు కాగలరు. వీరిమొరలనాలకించు ప్రభువులులేరా? వీరి దీనాలాపములకించు ధీమంతులులేరా? వీరిగతి అధోగతియేనా? ఇందువిషయమున దొరతనమువారు జోక్యము కలిగించుకొనరాదా? ఇందువిషయమై మనమందరమును ఏకిధనించి మనకష్టములను తొలగించుటగా దొరతనమువారిని ప్రార్థించవలెను.

పాతచాకలపేట

గులపల బాలకృష్ణయ్య.

VI

గుంటూరు కన్యవిద్యార్థి సహాయ సంఘము.

అయ్యో,

ఈ సంఘము కన్యవిద్యార్థుల విద్యాభివృద్ధి కావశ్యకములగు నుపకరణముల సమకూర్చి కన్యవారిలో విద్యనభివృద్ధి జేయవలయు నను తలంపున రెండు వత్సరములకు పూర్వము చిరుమామిళ్ల లక్ష్మీనారాయణ ప్రసాదు ఛాదరి బి. ఎ. గారు జంపాల వేంకటేశముఛాదరి బి. ఎ. గారు మొదలగు సంఘ ప్రముఖులచే నెలకొల్పబడి దినదిన ప్రవర్ధమానమగుచు నేటికి మహాన్నత స్థితినింద నగ మైయున్నది. ఏత త్సంఘపోషణముక్రింద గుంటూరు పురంబునను, తెనాలి పట్టణంబునను విద్యార్థులకు వసతిగృహము (హాస్టలు) లేర్పాటు కాబడి యున్నది. విద్యార్థులకు అనుకూలపదార్థములును, పరిశుభ్రతయు, నారోగ్యమును లభింపక నూనె మొదలుగాగల దుర్వస్తువులచే తయారుచేయబడి యనాచారయంతంబగు పూట

కూలియింద భోజనముచే సౌఖ్యమును, నారోగ్యమును నశించి బాధపడు విద్యార్థుల కీ కనత్సహాయల మూలమున సమకూడిన సౌఖ్య మసామాన్యముని చెప్పుకయే తెలియనగును.

మఱియు నీసంఘ విద్యార్థులు విశేషభాగము పట్ల నుండినవచ్చిన వారగుటచేత, బాలుగుటచేతను, పెద్దలుస్వీయ కృతహార పదతంతులై యుండుటచే వీరి వర్తనముసదా గమనింప నవకాశములేని వారగుటచేతను, పలువురు పలువోట్ల నుండి యొకసంత్యాభివముచే పట్టణములోని విద్యోదములు మున్నగువానిలో సకనుర జొరనిచ్చి విద్యానేప వివిధ సాంకత్యములు చేయుచు నాట పాటలకును, వృత్తిచారాది దుష్కృతులకును లోనై చెడుత్రోవలనుడునీక కాపాడుటకీ సహాయంబును వారేర్పఱచిన భోజనశ్రమనాది వసతులును, కందుకక్రీడాగ్ధ మేర్పాటు చేయబడిన యవకాశములను ప్రాథమిక సాహసములను, బ్రతీసాసాత్రిములనై యున్న యవి. ఇంకను నీసంఘము వారేటేట నాంగ్లేయభాషా నేరకులలో వారివారి భాగ్యులయం దధికగుణములు సంపాదించిన వారలకు స్వర్ణరజితపతకముల రూపమునను గ్రంథరూపము నను బహుమానము లొసంగి సన్మానించుచు విద్యార్థులబ్రోత్సహించుచు నేయేమాగ్గులు విద్యాభివృద్ధి కలుగునో ఆయా మాగ్గుల నెల్లనన్వేషించుచుండిరి. ఇదివఱకీ సంఘకార్యక్రమము వడుపుటకుఁ తగినంత ధనమును కొందఱు సంఘవాచకులభిమాన పూరితులై సాయముచేసిరి. ప్రస్తుతము కొందఱు ప్రముఖులు ఘనముగు చందాలచేసి యుండిరి. వారివారి నామములు రామన్న వాణ్ణి కృతాంతములలో విశదము కావచ్చును. చిరుమామిళ్ల లక్ష్మీనారాయణ ప్రసాదు ఛాదరి. బి. ఎ. గారి మేనత్తగారు గుంటూరు ఆరంబలోపేటలో ఘనము 16000 రూపల క్షయముతో వర్తమానమున నిర్మింపించుచుండిన దిగ్విభవము నీ సంఘమున కర్పించెదగను వాస్తవ వివరగుట యెంతయు హృదయానందసందాయకము. ఈ మోహమునీ నామం బెయింగరామి బేర్కొన జాలనైతి. స్వీయసంఘాభివృద్ధి నభిలషించి కాశ్యత నిలయుదాన మొసంగిన నర్థణకల్లియగు నీసాధ్వీయతల్లికినిసంఘ ప్రవర్తనమున కావశ్యక ద్రవ్యసహాయ మొనరించుచుండిన యదాదులకును సాంఘికులెల్లరు సదాకృతజ్ఞులు.

ఈ కన్యవిద్యార్థి సహాయసంఘమువారి (సంఘాభివృద్ధికర) యాద్యములు కార్యరూపమున వెలువడినవే గాని యిట్టిపని వక్కానింప నేరీని నశక్యము.

“ధనమాల మిదంజరత్త” ను నానోక్తికి ననుసరించి ప్రకృతము సంఘకృత్యములు నెరవేరుటకై ద్రవ్యచత్యంతావశ్యకమై యుండినందున చేపలకును, సంఘములకును బాధకరము గాకుండునట్లును, యధాశక్తి లోటుగలుగకుండు నట్లును మోజించిమాగాని భూములకు య 1-కి అరు మైసలు చొప్పునను మెట్టభూములకు య 1-కి మూడు మైసలు చొప్పునను స్వీయసాంఘికుల వలన వసూలు చేయుట యుక్తమని యట్లు తీర్మానించుకొని యేతత్కార్య నిర్వహణాగ్ధ మిరువుర సంచారకార్యదర్శుల నియమించిరి. వీరిదివఱకు గుంటూరు తాలూకాలో కొన్ని గ్రామములలో వసూలు పఱచి ప్రస్తుత మొకరు తెనాలితాలూకా దుర్గిరాల ప్రాంతమునను మఱియొకరు నరసారాపుపేట ప్రాంతముననునీ వసూలు పనిచేయుచున్నారు. ఇంతవఱకు తిరిగినప్రదేశముల వసూలుముగనే కార్యసాఫల్యమైస్లు వివరములకు సంతోష వహము.

ఇయ్యదియేరికిని యంతమాత్రమును బాధకరముగాక సంఘాన్నత్యమున కత్యంతోపయోగకర కార్యముగాన నోక మృ కులావతంసులగా! తమగ్రామముల కరుదెంచిన సంచారకార్యదర్శుల నాదరించి దయతో సాధ్యమైనంతతృప్తిలో వారి కార్యముసానుకూలత నందించి వారిని మఱిొకచోటి కంపింపవో వారు వెంట వెంటనే కార్యసాఫల్య మొనరించుట కవకాశము గలుగును. కావున దయాచయులై బాధకరముగాని యీశ్వల్ప మైత్త్యమునకు సంచార కార్యదర్శులగాని వారి సహాయులగాని మరల, మరల రప్పించినచో సంఘమునకు నష్టమును, కార్యభార వాహులకు కష్టమును కల్పించును. గాన వారునచ్చినతోడనే సాధ్యపడినంతవరకు వారిపని నెరవేర్చి మఱిొకచోటి కంపి సంఘమునకు మహోపకారులయ్యెదరుగాక యని ప్రార్థించుచున్నాను.

ఎంతటి కార్యమైనను పలువురే కేభవించి యభిమానించ నిహో సఫలత్వ మొందుట యుక్తము. స్వీయాభివృద్ధి కర కార్యముల పట్ల యభిమానము లేనివారు తమకు తామే యపకారులగుటలో విశేషములేదు. ఐకమత్య విహీనముచే ప్రస్తుతముండిన సంఘస్థితియు, వైకాగ్ధికతచే పూర్వముండిన సంఘస్థితియు నిందుక మీ నిర్వల హృదయముతో విమర్శించి తమకు మహాపకార మొనర్చుచున్న యొకసంత్య రాహిత్యమును మొదలంట నాశనమొనర్చి తదభివృద్ధికి కారణభూతంబగు నేతత్కార్యముపట్ల నాదరము చూపి మీ పూర్వాన్నత్యమును, సంఘాభిమానమును, దయా, సత్వ స్వభావములను గలిగి విరాజిల్లెదరు గాత!

దుర్గిరాల. జంపాల వేంకట నృసింహము.

నియోగిమహాజనసభ.

అయ్యా!

ఈ సభజరుగా కాలమైన కార్తీక శుక్ల ౯ సమాపించుచున్నది. సభ విషయమైగాని శ్రీవీక్షితా రాధన విషయమైగాని ప్రయత్నము లెంత మాత్రముగాన వచ్చుటలేదు. ఇప్పటికి పదునాలుగు సంవత్సరముల నుండియు, శ్రీవీక్షితా రాధనయు లేదనుబంధమున, సభయును, బ్ర|| శ్రీ|| దై|| కో|| పే|| శ్వర శర్మశాస్త్రిగారి కృషివల్ల జయప్రథముగ నె జరుగుచున్నది. ఈ ఆరాధన సభల ఏమయ్యె మన నియోగులలోనే, పలువురకు పలువిధములైన భేదాభిప్రాయములున్నట్లు తెలియుచున్నది. కొందరకు శ్రీవీక్షితా వారియారాధనా సమయమందే ఇట్టి సభను జరుపుటకు యిష్టములేదు. మరికొందరకు కేవలము ఈ సభలో విహికవిషయము లేక యుంచవలయునగాని ఆముష్మిక విషయముల యందెంత మాత్రము జోక్యము కలుగజేసుకొన కూడ దని వారి యభిప్రాయము. ఈ యభిప్రాయభేదములు మనమునం దెదుకొని దీక్షితారాధనయంద భగిమనము గల నియోగులందరు ఆరాధనానుబంధముగ నె సభను జరుపవలయుననియును. సభను వేరుగ జరుపదగదని తదితర నియోగులయు యభిప్రాయములయి యున్నవి. ఎవరి అభిప్రాయము లెట్లున్నను, ఈ సభ ఆరాధనయు కార్తీక శుక్ల ౯ దినమున తప్పక జరుపకలయునుగాదా? అట్లు జరుపుటకు నియోగిప్రముఖులు మాత్రము ప్రయత్నములు గలుపుటలేదు, ఇంతవరకు ప్రయత్నములు చేయుచున్న బ్ర|| శర్మగారెవరగురా? యనుట యవసరముగాదు. శర్మగారు ఈ పదునాలుగు సంవత్సరముల నుండియు, అష్టకష్టములపడి వారి శరీరమనోబలముల నీ ఆరాధనకై యీ సభకును అర్పించి అనేకమంది నియోగుల బ్రాహ్మణత్వమును గాపాడెనంకతి ఎల్లరెరింగిన విషయమే. ఇంకను వారెంత కాలము పాటుబడగలరు? ఇది వారింటిలోని పెండ్లి పేరంటము కాదు. నియోగులైనమన అందరకు కావలసిన పనియే స్వంతకార్యములుగా చూచుకొని నప్పటికి బకటి చెండు సంవత్సరములు పాటుపడెదరు గాని, జీవితమునంతయు ధారపోయుట కష్టము. అయినను, వారొక్కరు ఎంత కష్టపడినను తగినంత ఫలమును పొందుట కష్టసాధ్యము. వారికి సహాయము గాకొందరు పనిచేసి యుండిన మన నియోగిశాఖ ఎంత అభివృద్ధి చెందియుండెడిది. ఇప్పటికి 14 నాల్గు సంవత్సరములనుండియు, ఆరాధన సభ పలు తావులయందు జరుగుచుండినను ఫలితమంతగా గానించుటలేదు. ఎచ్చటను స్థిరమైన, పాతకాలను స్థాపించియుండలేదు. ఇందునకు తగిన కారణము నియోగుల కార్యదీక్షా విహీనతయేగాదా? ఈ శాఖవారు! వాక్కువారే గాని, కార్యకూరులుగారని యిందువల్ల స్పష్ట పడుచున్నది. కావున ఆత్మకేంద్ర స్వాధీమానము గల నియోగి ప్రముఖులారా! మన యభివృద్ధి కొరకై యహో రాత్రములు పాటుబడుచున్న శర్మగారికి చేయూత నొసంగి ఈ సంవత్సర ఆరాధనయు సభను జయప్రథముగా జరుపుటకు కార్యదీక్షను పూనుడు. శర్మగారు కూడా ప్రయత్నము సల్పక మిన్నకుండుట భావ్యము కాదు. ఇంతవరకు స్వసహాయముననే సభాకార్యముల నిర్వహించి యష్టహోక్త పర్యాయమె యీ భారమంతయు నియోగులయందు బెట్టుట న్యాయము కాదు. వారుకూడా ఎక్కువ శ్రద్ధ పుచ్చుకొని పాటుబడి యీ కార్యముల జయప్రథముగ జరుపగలండులకు కోరుచున్నాడను. ఆత్మకేంద్ర స్వభావాభిమానముగల నియోగి ప్రముఖులారా! వేగమే కార్యదీక్షబూని మనపెద్దలు గడించిన యశస్సునకు, కళంకము లేకుండెదరుగాక! యని కోరుచుంటిని.

గడిపాటి విశ్వనాథశర్మ

పంచములు.

అయ్యా!

వీరు నిష్కృతాతీయులు. ఉన్నతవంశ్యుల సేవయే వీరి వర్తనముగా పరిణమించియున్నది. స్వతంత్రవృత్తి లేదు, వీరి యేలికలు బ్రాహ్మణేతరులలోనే చాలవరకు చూపట్టుచున్నారు. వీరిలయెడ కనికరముంచి కాపాడువారు సదయహృదయుల బ్రాహ్మణేతరులలో నుండకపోరు. కాని, బహుజన సామాన్యులకు వీరిపాలిటి యమకీంకరులవలె బ్రాహ్మణేతరులే ప్రవర్తింపుచున్నారు. వైకొని పంచములకడ దుమ్మరకార్యములను జేయుచువారు వైవారలే. నిత్యదాద్ర్య మనుభవించు నటుల, కడుపారదిన నన్నమునకును కట్టబట్టమను గిట్టని కూలినిచ్చుచు ప్రుక్కించి సోలించి పనులను జేయించుకొనువారు వైవారలే. అంతమాత్రమే కాక ప్రమాదవశమున నేదేనియొక తప్పుకన్నడిన యెడల బడరాని యిటువల బడద్రోసి పీడించు వారును వైవారలేకదా? బ్రాహ్మణుల కాపంచములయెడ హృదయ భూద్ధిగలుగుటకు గలమేమి? సాపము. పంచ

ములు తాము చేయునదిలేక ఉదరము భరింపజాలక అలాటి వారిపజ్జనే చేరుచున్నారు. కష్టతరుల నోర్చుచునేయున్నారు. అట్టి సమయమున మానావ మానములను సమానబుద్ధిచే గదా చూడవలెను? వైచ్యమున కింతకన్న మేమి కావలయును? నూతిలో బడిన వానివై బండవేయు చందమున లాతులింకను వైచ్య మోపించెదరు. అంతయో యింతయో వైకి తీసికోరాను లెలపరు. పాపము వారేమి చేసిరి? ఉన్నత వంశ్యులలో నానాటికి అభివృద్ధికి వచ్చుచున్నారు. ప్రస్తుత సమయంబున ప్రతిజాతియందును అభినవ వికాసము వ్యాపించుచున్నది. సదాశయములు జరించుచున్నవి. పాలకుల దయాదృష్టిచే సఫలములు కాగలవు. పంచములయందెట్టి యభ్యుదయమును తోచలేదు. వీరు విద్యావిహీనులు. వీరులకు కర్మమేమియో యెటుంగజాల కున్నారు. ఎలింగినంత యనుష్ఠింప జాలకున్నారు ఇట్టివరి గదా యున్నత జాతీయులు అవలంబనమిచ్చి వీరి నుద్ధరింప వలయును. వీరి యందలి యవ్యాజ్యపు జూపు సమయ మిది కదా? భృగ్య స్వామి ధర్మమువీడి సాయముజేయు కాల మిదియే కదా? యజమానులు తమ పనివాండ్ర వైకి రానోర్వ రహస్య సర్వజన విదితమే. ఇట్లుండ పంచములకు నాయకులై యున్నత వంశ్యులయిన బ్రాహ్మణేతరు లీ యుద్ధయమునకు బూనుకొనరు. పంచముల యాన్నకృమ వారికి గిట్టదు. తమతమ కృత్యముల నెరచేర్చువా రెవరు? అని తలపుదురు కాని అవ్యథా ఆలోచింపరు. నిష్కృపటులగు నాపంచములు వారియెడనే యెట్లు లోకాలమును గడుపుచున్నారు. తమ యభివృద్ధికి రాదె అంకెలుం గకయున్నారు. కాలధర్మ మిట్టిదేకదా? బ్రాహ్మణులకో పంచములయెడల వైచ్యవ్యయకలగ గారణమేమియు గన్పట్టదు. నాయకత్వములేదు. అగ్రజన్ములు వీరి నుద్ధరింపగలరనుట సర్వజన విశ్వాస్యము. సదయ హృదయులు ఉభయత్రకలరు. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరులు చరస్పద సహాయసంప్రదికొనవారే. బ్రాహ్మణులే యుద్ధరింతురు బ్రాహ్మణేతరు లగ్రాగ్రోక్తుడగుట సాధానముకాదు. సెక్కుచుడుంగులు బ్రాహ్మణులే పంచములనుద్ధరింపగలరనుట నాయాశయము. ఇందునకు సాక్ష్యము. వి. ఆర్. సింధీ, జి. కే. దేవధర్, వెల్లంకి కృష్ణమూర్తిచి. లక్ష్మీ నరసింహముగారలు. ఇట్టి బ్రాహ్మణులు అమాయకులు. నిష్కృతాత్మ్యధర్మమునకై కంకణము గట్టికొని నిర్వాజకృత్వతో బంచములకు ప్రహేళము గలిగించుట లేదా? చువురీ మనకుల కెక్కడేయుటలేదా? బ్రాహ్మణేతరులలో నామోదించువారు కొందఱుండురు. కాని యిప్పుడి పూనికబూనిన వారెవరు? ఇట్లుండగా పిట్టిత్యాగరాయ శెట్టిగారు డాక్టరు జి. ఎం. నాయరుగారు మఱి కొందఱు హోమయూలు కలదనియు, దాని గోరువారు బ్రాహ్మణులే కాన వారియూ భంగముజేయ బ్రాహ్మణేతరసంఘమే తగుననియు తలచి బ్రాహ్మణేతరసంఘము గూర్చి. హోమయూలు బ్రాహ్మణులే ప్రజాప్రతినిధులై తదితరుల నాదరింపదని వీరి యాశయము కాబోలును. అట్లుల సంఘ మేర్పఱచియు బ్రాహ్మణేతరులలో జేరిన కేవలపిల్ల గారు మున్నగు మహాశయములు గతానుగతికముగ నింక యనేకులు ప్రతిఘటించుటకలన వి టి. నాయరుగార్లు బహుజన సంపత్తిగోరి నిష్కృతాత్మ్యధర్మమును మిషతో పంచములవై చూడ్చి పరల్చిన తోచకమానదు. వీరికిని వీరిజేరినవారికిని బ్రాహ్మణులేమి కీడుమాడజేసిరో? బ్రాహ్మణుల దూషించుట యేపని. కనుక నే మొన్న 7-10-17ది ఎగ్జ్యూరులో జరిగిన పంచు సభయందును ప్రస్తుతిపపా నిమగ్నమును స్పష్టముచి ఆశ్రమ త బ్రాహ్మణ దూషణమే త్యాగరాజీయు లొనర్చినది సత్యిక లక్ష్యంబుచున్నది. బ్రాహ్మణదూషణలని ఫలమేమి? విద్యాసంపత్తికి నోర్వకయా? పరిశ్రమజేసి యందు సామాన్యులు పొందుట క్రేయోదాయక మగుచుగదా? ప్రస్తుతమునసరింతము. పంచముల ఎట్లులయిననీమి అభ్యుదయము గాంచుట యావస్యము. అందునకై వలయు పుక్రమతెన్నియో కలవు. విద్యావన విహీనులగుటకలన బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరుల చేయూతగొనిన రించినవలెనతి చిరకాలముననే అన్యజాతీయులతో దులతూగ గలరు. వీరికి బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరులయందు భేదము కలుగ రాదు. వైమనగ్యముతోపరాడు. అట్లులయిననే వీరికి భద్రము. స్వాహంకృతిచేత గాని దుగ్భిషలగాని యున్నత జాతీయుల తో పోరు చెట్టికొనరాదు. మొన్నటిసభలో సెక్కు యప న్యస్తగారు బ్రాహ్మణులవై దండోపాయమును వోధించిట. ఇదియే నాటినిటి? నూతిలో బడద్రోయుటకదా? ఇట్టి వారలే నాయకులయిన కొఱవితో నెట్టికోకపొనట్టులే. విద్యా శూన్యులగు నా పంచములును ఆమోదించరట. కొందరివై తమ దండోపాయమును జూపిరట. ఇట్టివి లెగవు. మోసము నకు లోబడరాదు. బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతరులయంద భేదా ద్యసాయంబున వైకి రాగలరు. బ్రాహ్మణులింకను పంచముల యభివృద్ధిని గోరి దుగ్భిషల మోహనడంచి సమబుద్ధిగణని వలయుమాగ్ధముల గమనించు రని కోరుచున్నాడను. దెన్నె ట్టిరి.

ఎస్. నేణుగోపాలు.

భారతీయ స్వపరిపాలనము

ముఖ్యమంత్రిగారి మాతన విధానము

కమాండరు వెడ్జి వుడ్డుగారు "మాంచేప్టరు గార్డియను" పత్రిక కిట్లు వ్రాయుచున్నారు:—

మనము దక్షిణాఫ్రికా దేశమునకు స్వాతంత్ర్యమును ప్రసాదించిన దినమును జ్ఞాపికి దెచ్చుకొని సంతసించని వారింగాండు దేశమున నరుదు.

దక్షిణాఫ్రికాలో నిప్పుకు ప్రబలముగ నున్న శాంతి ఆదేశజు లిప్పుడు స్లాండరు, క్షూర్ము ఆఫ్రికా దేశములలో మన పక్షమునను, స్వాతంత్ర్య రక్షణాగ్రమును చేయు యుద్ధ సహాయము కంటె యెన్నియో మడుంగు లెక్కుడని చెప్ప వచ్చును. కాని, వారికి స్వాతంత్ర్య మొసంగుటవలన మనకు గలిగిన లాభములకంటె ప్రస్తుత యుద్ధమున మనకది యొసంగిన వైతికబల మెంతయో సహాయకారకముగ నున్నది.

ఇందుమూలమున పశుబలము రూపుమాని జర్మనీవారి స్థితి నిర్ధారముగుచున్నది. మన ఆశయములు విజయముగాంచినవి. పోలండు, ఆల్సెను లొరేయును దేశములయెడల జర్మనుల వర్తనమును ఖండించుటకు తగిన వైతికబలమును గలిగి యున్నాము.

మనమిక నొక స్వాతంత్ర్య ప్రసాదమును చేయవచ్చుండులకు మాంటాగ్యూగారు, విలింగ్టన్ ప్రభువుగారును, ముఖ్యమంత్రిగారును వంద్యులు.

సామ్రాజ్యములొనండిన భారత దేశమునూడ స్వపరిపాలనము నందవలసియున్నది. ఈ వైర్వ్యముతమగు ప్రయత్నమును లాయికుబాడ్డి గారు గావించెదరని నమ్ముచున్నాము. ఇట్టివిధానములకు కష్టను, మిల్నరు ప్రభువులను, సర్ ఎడ్వర్డు కార్నరు గారును అంగీరించి, బ్రాహ్మణాపరమటకూడ రున్నాదేశపు చక్రవర్తి పదభ్రష్టుడైన పిమ్మట ప్రపంచమెంత వేగముగ నభివృద్ధి గాంచుచున్నదియు, దక్షిణాఫ్రికా దేశపు విషయమును దేశభిక్షు లెల్లరును యెట్లు గ్రహించినదియు తెలియుచున్నది.

భారతీయులకు స్వపరిపాలనము తక్షణమే రాజాలను. ఈ సాధారోహణమునకు కొన్ని కొన్ని సోపానములుండవలెను మొదట ఇండియా ప్రభుత్వమువారినుండి అధికారము యిందు మించుగ ప్రజలచే నెన్నుకొనబడినరాష్ట్రీయసభ కొంగనబడవలెను. పోలీసు, విద్య, మున్నగు వానివై అధికారము నిరంతర కాధికారుల చేతులలో గాక, భారతీయుల హస్తగతము గావలయును. ఈసభలలో ప్రత్యేకపు తెన్నిక పద్ధతి యుండవలెను. ఇందు నిజమిది సభ్యుల సంఖ్యను తగ్గింపవలెను. పిమ్మట యీసభలలోని భారతీయ సభ్యులకు అధికాధికారము నొసంగవలయును.

యుద్ధము ముగియుటకు పూర్వము బ్రిటిషు ఇండియాలో జర్మను సామ్రాజ్యమునకంటె యెక్కుడు స్వాతంత్ర్యమును, యెక్కుడు పాగ్ల మెంటు ప్రభుత్వమును నెలకొల్పబడును. ఇందుమూలముగ మనము జర్మనీ దేశముతో పోటీ చేయవలసియున్నాము.

భారత దేశమునకు స్వపరిపాలనము మొసంగుటవలన మనము కొంచెము విద్యాధికులగు నల్లజాతులకు లాభమును గలుగజేయుచున్నామని అభిప్రాయపడరాదు. స్వాతంత్ర్యము గలన్నే హితులవలె వారిని సామ్రాజ్యముననుండి, అందలికష్టగుఖములయందు పాగ్లానడని మనము వారిని కోరుచున్నాము. ప్రాతివిషయములను, ప్రాతాన్యాయములను మరచి ఆప్రీతియొకనడా దేశములవలె మనకు సహాయము గానింపుదని వారిని మనము కోరుచున్నాము.

నల్లజాతి ముఖ్య మంత్రిసామ్రాజ్య సమావేశమున నున్నయెడల నతకు మనకందరకును యువన్యసింపవచ్చును. సహజులగు వారిలో మనము మనస్ఫూర్తిగా మార్పాడవలయును.

మన సామూహ్యమునకు జేరిన 81 కోటి 50 లక్షలజనుల వై మన అధికృతను జూపరాదు. భారత దేశము మనకొక పట్టుకొన్నపు.

పరిస్థితుల జూడనివారు హిందూదేశము సామ్రాజ్యములోనే యున్నదని చెప్పుదురు. కాని, అది సామ్రాజ్యం చ్చాగముగ పరిగణింపబడుట లేదు. ఇక రెండువత్సరములలో హిందూదేశము విధ్లాండుకలె నగును. కాని ముఖ్యమంత్రిగారు సమయమునకు తగినటుల వర్తించుచున్నాడు.

ఆంధ్ర పత్రిక

1917 సం॥ అక్టోబరు నెల 17-వ తేది

బుధవారము

రాష్ట్రముల పునర్నిర్మాణము

భాషనాధారపరచికొని, రాష్ట్రనిర్మాణము గావించుట, రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యమునకును స్వపరిపాలనమునకును మూలాధారముని, కాంగ్రెసు సంస్కరణములకు విముఖత జూపుచున్న జస్టిసు ప్రతిక మొదలు స్వరాజ్యాభిలాషులగు లోకమాన్యతలకు బిసెంటుగార్ల వరకును, నెల్లరంగీకరించుచుండుట సుభ సూచకము. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సిద్ధాంతమును దూరదృష్టిగల రాజకీయ సంస్కారులందరంగీకరించి దీరుదురు. కాని యీ సిద్ధాంత వ్యాపకము కొంతై అయిదవత్సరములనుండియు వహసభల గావించి శ్రమబడుచున్న ఆంధ్రుల యాందోళనము గూర్చి, రాష్ట్రపునర్నిర్మాణవాదులగు యన్య రాష్ట్రముల కనేకులకు తెలియదనుటకు, ఆక్టోబరుమాసపు "ఈప్రతిపదిక" ప్రతికలో "రాష్ట్రముల పునర్నిర్మాణము" గూర్చి కే. డి. బోసుగారు వ్రాసిన వ్యాసము దిలకించిన వారైలకును సుగోచరముగను. ఆవ్యాసము పరికించిన, ఆంధ్రుల యాందోళనము యన్య రాష్ట్రములలో యడవిని గావించిన వెన్నెల చందమున బిగిమించుచున్నదని దాఃఖము గలుగక మానదు. అఖిలభారత సమస్యగ, రాష్ట్ర నిర్మాణము గూర్చి, యన్య రాష్ట్రములకు బోధించని లోపముపును కరతలామలక మగుచున్నది. కే. డి. బోసుగారు హిందూదేశమున భాషైక రాష్ట్రవిభాగము గావలయునని వాదించుచున్నారు. రాష్ట్రస్వాతంత్ర్యముందు మూలముననే సాధ్యముగనని వాదించుచున్నాము. అందుచే, హిందూదేశము నేతీరున విభజించవలయునో వారొక విభానము సూచించిరి. అందులో ప్రత్యేకాంధ్ర రాష్ట్రనిర్మాణముగూర్చి వారు ముచ్చటపడలేదు. మదరాసు రాజధానిలోని యోధ్రభాగములను ఒరిస్సాకుజేర్చి, మిగిలిన రాజధాని నాతీరుననే యుంచవలయునని వీరి కోర్కె. ప్రాయశః ప్రత్యేక భాషమాటలాడు కోటి డెబ్బదిలక్షల ఆంధ్రులొక భూభాగమున వసించుచున్నారని, వీరికి తెలిసియు జడని మాతలంపు. ఓర్రుల రాష్ట్రాధ్యమము గూర్చి తెలిసినంత మాత్రమయిన, ఆంధ్రోద్యమముగూర్చి వీరికి తెలియదనుట తేటతెల్లము. ఇట్టి దుర్భిక్షికి ఆంధ్రోద్యమ సూత్రములు భారతనగ్నమంతయు వ్యాపించక బోవుటయేయని సుగ్రాహ్యమగును. కాని, బోసుగారు భాషైక రాష్ట్ర విభాగమును పూర్తిగ నంగీకరించుటచే, ఆంధ్రులకు తాహకరముగ నుండవచ్చును. అన్య రాష్ట్రముల కీ సమస్యగూర్చి బోధించుటచే, విజయము బడయవచ్చునను యాశ జవించుచున్నది. బోసు గారి వాదము గొంతవరకు పరిశీలించుము.

ఇటీవల చక్రవర్తిగారు ప్రకటించిన ప్రకటనమున, స్వపరిపాలనాప్రతిష్ఠాపనలను పెంపొందించి, బ్రిటిషు సామ్రాజ్యమున అంతర్భాగముగ హిందూదేశమున ప్రజలకు బాధ్యత వహించెడి ప్రభుత్వము నెలకొల్పుటయే తమ యాశయమని విశదీకరింపబడినది. అట్టి ప్రభుత్వ స్థాపనమునకు ప్రథమ సాపానము దేశమును భాషాప్రయుక్త రాష్ట్రములుగ విభజించుటయే యని బోసుగారు

స్పష్టపరచిరి. 1911 సంవత్సరము 12-వ డిసెంబరున చక్రవర్తిగారు తీరున నుడివియుండిరి. "రాజప్రతినిధిగారు ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగారి యంగీకారముతో పరిపాలనా విభానముతో నేయే మార్పుల గావించెదరో, రాష్ట్ర సరిహద్దులనేయే విధముగ మార్చెదరో, అందుకు మే మంగీకరించెదము. ఈ మార్పులు పరిపాలనా సౌష్ఠ్యమునకును ప్రజల భావిభాగ్యోదయమునకును సాయపడగలవని మాయాశయము." హిందూదేశ ప్రభుత్వమువారు ప్రభుత్వ కార్యదర్శికి 1911 సం॥ ఆగస్టు 25-వ తేదిన 'బంపిన ప్రసిద్ధమగు ప్రకటనయందు తీరుగ దెలుపబడినది. "దర్బారు ముగిసిన పిమ్మట, స్థానికాధికారులతోను తదితరులతోను వంగరాష్ట్రనిర్మాణ విషయమందెట్టి విశాలమగు సూత్రముల నవలంబించవలసినిది యాలోచింపవలయును. ఈ సూత్రములు అందరికిని తృప్తికరమై శాశ్వతముగ సమాధానము నొసగవలయును." ఈ వాక్యముల గమనించినచో, వంగదేశ విభజనము రద్దుగావించి, విహార రాష్ట్ర నిర్మాణము గావించునపుడు, ప్రభుత్వము వారి దృక్పథమున విశాలమగు గమ్యస్థానము గలదని స్పష్ట పడుచున్నది. వంగవిహార రాష్ట్రముల నిర్మాణమే గాక, హిందూదేశమున రాష్ట్రముల పునర్నిర్మాణము వారి లక్ష్యమునందున్నటుల వ్యక్తమగుచున్నది. ఇంతవరకును అట్టి ప్రయత్నముల గావించుటకు ప్రభుత్వమువారే కారణముచేతనో, బూనుకొనలేదు. బోసుగారు వ్రాయునటుల "ఇటీవల ప్రకటించబడిన ప్రభుత్వ విభానముచే, అయిదు సంవత్సరముల క్రిందట గావించవలసిన మార్పు యీ తరుణముందయినను ఏమాత్ర మాలస్యములేక గావించి తీరవలయునని వ్యక్తమగుచున్నది." వంగదేశ విభజనము రద్దుగావించబడినపుడు, మాంటాగూగారు ప్రభుత్వ సహాయ కార్యదర్శిగ నుండిరి. వారుగూడ, యప్పటి ప్రకటనమున రాష్ట్రముల పునర్నిర్మాణోద్దేశము గలదని గ్రహించినటుల కామన్సునభలో 12 వ జూలయి తేదిన యొసగిన ఉపవ్యాసములో గాన్పించుచున్నది. స్వపరిపాలన మనుభవించు సంయుక్త రాష్ట్రముల గలిగి, వీటి కన్నిటికిని కేంద్రస్థానముగ హిందూదేశ ప్రభుత్వము పరిపాలనముజేసేడి విభానమే మాంటాగూగారు తమగమ్యస్థానమని నుడిచిరి. ఈ రాష్ట్రములకు నూతనరాష్ట్రముల గూడ జేర్పవచ్చునని వారు సూచించిరి. ఈ యాదర్శమే, హార్డింజిగారి ప్రకటనమున గాననగును. స్వపరిపాలనముచే నలరారు రాష్ట్రముల నిర్మించుటకు, అట్టి రాష్ట్రములు నేకమగు భాషా సాంప్రదాయముల ననుసరించి నిర్మింపబడవలయునని బోసుగారు వ్రాయుచున్నారు. ఇట్టి పునర్నిర్మాణము గావించబడిన యెకల, హిందూదేశ పరిపాలన మొక్క ప్రభుత్వకార్యదర్శికి గాని, మంత్రి వర్గమునకుగాని సాధ్యముగాదను యధ్యంతరములు నిలువజాలవు. సౌష్ఠ్యముపరిపాలనము ప్రబలుటకు అధికారము యొకరిలో కేంద్రీకృతముగాకుండవిస్తరింప వలయును. ఇందుకు సాధనము భాషల ననుసరించి రాష్ట్రవిభాగము గావించుటయే యని బోసుగారు దెలుపుచున్నారు.

ఇక బోసుగారి విభాగపద్ధతి యెద్దియో గనుగొనెదము. ఆంధ్ర రాష్ట్రము వీరి మానసమునకు గోచరింపలేదని బైనసూచించితిమి. వీరి విభాగము తృప్తికరముగ గాన్పించుట లేదు. ఇందు గొన్ని లోపములున్నను, భాషైక రాష్ట్ర విభాగసూత్రమును వీరుసంపూర్ణముగ నామోదించుటచే, వివరముల గూర్చి పరిష్కరించుట సులభసాధ్యము. చదువరుల వేషుకొరకు బోసుగారి విభాగ విభానమును సంగ్రహముగ దెలిపెదము,

(1) బొంబాయిలో నుండి, సింధురాష్ట్రము దీసివైచి, పాంచాలదేశముతో గలుపవలయును. మహారాష్ట్ర జిల్లాలగు చాందా, వార్ధా, నాగపూరు, బంధారా, బేతుల్, నిమాల్, బేరార్ను ను మధ్యపరగణాల నుండి బొంబాయికి జేర్పవలయును.

(2) మద్రాసులోనుండి, యోధ్రభాష మాటలాడు గంజముజిల్లా భాగము దీసివేయ వలయును.

(3) బర్మానుండి కాచిదేశము, మాళవరగణాలదీసి, ఈశాన్యసరిహద్దు పరగణాకు జేర్పవలయును.

(4) వంగదేశమునకు అస్సాములోని వంగభాష మాటలాడు జిల్లాలను జేర్పవలయును. బరిస్సాకు, గంజాముజిల్లా యోధ్రభాగమును, నోటియా నాగపూరు భాగల్ పూర్ డివిజనులజేర్చి, వంగదేశములో నుంచవలయును. ఇంతకన్న బరిస్సాను ప్రత్యేక రాష్ట్రముగ జేయగూడదా?

(5) పాట్నా రాష్ట్రములో, బెనారసు డివిజను చేర్పవలయును. మధ్య పరగణాలలో హిందీ భాష మాటలాడు నయిదుజిల్లాల జేర్పవలయును.

(6) సంయుక్త రాష్ట్రములలో మధ్య పరగణాలలోని మిగిలిన హిందీ భాష మాటలాడు జిల్లాల జేర్పవలయును.

(7) పాంచాలమునకు సింధురాష్ట్రము గలుపవలయును.

(8) ఢిల్లీ పేరు రాష్ట్రముగ నుంచ వలయును. "పై విధముగ విభాగము గావించుటచే, స్థానిక స్వాతంత్ర్యము, పరిపాలనా సౌలభ్యము జేకూరును. ఏలనన యీ విభాగము భాషాసాంప్రదాయముల నాధారము జేసికొనినది భవిష్యద్భారత సంయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణ మిందుచే సాధ్యమగును. దేశమున బాధ్యతగల స్వపరిపాలనమునకిది దృఢమగు బునాదులవైచు" నని బోసుగారు జూటుచున్నారు.

బోసుగారి విభాగసౌష్ఠ్యమును విమర్శించుట కిప్పుడు సమయముగాదు. భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర నిర్మాణసూత్రమును వ్యాపింపజేయుట కిది మంచి తరుణముని ఇందుచే విదితమగుచున్నది. బోసుగారు రాబోవు రాజ్యాంగసంస్కరణములలో నిది ప్రధాన సంస్కరణముగ సూచించియున్నారు. అట్టి యాశయమునే ఆంధ్రులు వెల్లడిజేయవలసియున్నది. కాంగ్రెసు మహమ్మదీయ సంఘముల వారు గలసిప్రభుత్వ కార్యదర్శికి నివేదించుటకు సంస్కరణ విషయిక విజ్ఞాపనము దయారుజేయ తీర్మానించియున్నారు. ఆ విజ్ఞాపనమున, దేశమున భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర విభాగ మవసరమని జేర్చినచో, ఆంధ్రుల యుద్యమమునకు బలకరముగ నుండును. వారి ప్రత్యేకవిజ్ఞాపనమున కిది సహాయకారిగ నుండును. కాంగ్రెసు విజ్ఞాపనము దయారుజేయువారే, రాష్ట్రవిభాగ సమస్య నాలోచించువారు. గౌరవనీయులగు సి. నై. చింతామణిగారి యుపసంఘమునకు కార్యదర్శి, కార్యదర్శిగారికిని, యుపసంఘసభ్యులకును మన ఆశయన్యాయము తెలిపి, మాంటాగూగారికి తెలిపెడి విజ్ఞాపనమునందీ ముఖ్య సూత్రమును జేర్పించుటయందు విజయులమయినచో, ఆంధ్రుల కార్యపరత్వము వెల్లడిగాగలదు. అట్టి ఫలప్రాప్తికై తమ యావచ్చుకీని వీనియోగింప స్థాయిసంఘము వారిని గోరుచున్నారము. ఈసమయమున బిసెంటుగారి సాయమమూల్యమై బరగవచ్చును. కాలవ్యవధి తక్కువ. కార్యభారము మహత్తరమైనది. ఆంధ్రనాయకు లీ తరుణముం దుదాసిన భాషము వహించుట ఆత్మవినాశకరము. ఈ స్వల్ప వ్యవ

ధిలో జేయగల దృఢ ప్రయత్నముల మీదనే, ఆంధ్రుల భావి భాగ్యోదయ మాధారపడియున్నది. ఇట్టి యనుకూల పరిస్థితులు దిగి సంభవించుట దుర్లభము. మాంటాగూగారివంటి సంయుక్త రాష్ట్రవాది ప్రభుత్వ కార్యదర్శిగనుండి, యీ దేశమున కేతెంచుట, సామాన్యముగ సంభవించును. ఒక్కమారు సంస్కరణ విధానము నేర్పరిచిన, దానిని త్వరలో మార్పుటకు ప్రభుత్వమువారంగీ కరిగరు. ఇప్పుడు గావించు మార్పులు యనేక పత్తరముల వరకు నిలిచియుండునని బాప్టిస్టాగారు గూడ దెలిపియున్నారు. అందుచే, రాష్ట్ర సమస్యను భారతీయ సమస్యగ పరిణమింపజేసి, యస్య రాష్ట్రీయులు గూడ భాషాప్రయుక్త రాష్ట్ర సమస్య సంగీకరించి, మాంటాగూగారికి నివేదించునట్లు జూడవలయును. రాష్ట్రవాదులు దేశమునం దే యే భాగములందు గలరో గనుగొని, వారి సాయమున కార్యసిద్ధిపడదు, నాంధ్రనాయకుల హెచ్చరించు చున్నారము.

ప్రాహ్మణ్య ప్రాహ్మణ్యము.

పై శీర్షికక్రింద సోమలు దిఫారం అడ్వకేటు యీ తీరున వ్రాయుచున్నది. "ఆంధ్రదేశమందలి బ్రాహ్మ సమాజ నాయకు లొకరు బ్రాహ్మణేతరోద్యమమున జేరినందున, ఆతని ఆస్తిక సోదరులు గొందరు వారిపై ఆగ్రహపూరితులై యున్నారు. ప్రాయశః వారు ఆధ్యాత్మికోన్నతీనుండి క్రిందకు జడిరని, వారిపై జాలి జూపుచుండవచ్చును. ఈ యుద్యమము వర్ణమునకు సంబంధించిన యుద్యమమని చెప్పబడినది. ఇది యట్టి దెంతమాత్రము గాదు. అటు లయినచో, అంత్యజాతుద్ధరణము గూడ జాతికి సంబంధించిన యుద్యమ మనియే చెప్పవచ్చును. బ్రాహ్మ లిట్టి యుద్యమమును పరిత్యజింపవలయునని జెప్పవచ్చును. వర్ణభేదము సమర్థింపుచూ, దానిని వృద్ధిజేసిందించెడి యుద్యమములో క్రైస్తవులు గాని, మహమ్మదీయులు గాని, బ్రాహ్మణులుగాని చేర వీలులేదు. అంతియగాని, జాతిభేదముచే గలిగిన రాజకీయ, సాంఘిక, మత సంబంధముగ ప్రతిబంధకముల ని వా రించు ప్రయత్నములకు దోడ్పడుట కేల యభ్యంతరము లుండవలయునో దెలియదు. బ్రాహ్మణేతరోద్యమము శైశవావస్థయందున్నది. అది దాటవలసిన కష్టసముద్ర మెట్టిదో, యనుభవ మిప్పుడే దెల్పుచున్నది. "జాతివిచ్ఛేదముగ గాక" యను ధ్వజమును బై కెత్తక బోయినంత మాత్రమున, అది వర్ణోద్యమము గాజాలదు. అది గమ్యస్థానమునకు గొంచెము చేరికలో నుండును. బ్రాహ్మ సమాజముగూడ ప్రాథమికావస్థలో, ఇటులే యుండినది. ఇన్ని యుద్యమముల స్థితియు నిటులే యుండెను. తమ బ్రాహ్మణాభిమానమును బ్రాహ్మణులు వెలిబుచ్చక, బ్రాహ్మణేతరోద్యమమునకు శక్తివంచన లేకుండ తోడ్పడుట సమంజసము."

ప్రతి యుద్యమము ఆత్మపరీక్ష గావించవలసిన తరుణ మాసన్న మయినదని తెలుచున్నది. భారతజాతి హిందూ దేశమున నిర్మించబడుచున్నది. ఈనిర్మాణములో, ప్రాచీనాభిప్రాయములు ప్రస్తుత పరిస్థితులయందెంతవరకు అనుసరణయోగ్యములో విమర్శించుట యవసరమగుచున్నది. దేశాభివృద్ధికి భిన్నములేని మార్గములను భారతీయు లనుసరించుట ముఖ్యధర్మము. నవీనప్రాచీన అభిప్రాయముల సంఘర్షణమునందు సత్యము ప్రస్ఫుటమై ప్రకాశింపగలదు. అట్టి సత్యాన్వేషణముకై, భారతజాతి మానసికాందోళనము జూపుచున్నది. ఇందుకొక పాశ్చాత్యజాతులలో ఘోరముగ పో

రాట ముదయించినది. ఈ సంఘర్షణ ఫలితముకొరకయి మానవకోటి యంతయు యాతురతతో వేచి యున్నది.

కాకినాడ మ్యునిసిపలు సంఘము

ఈ సంఘము చిరకాలము నుండియు, సౌఖ్య పరిపాలనమునకు వాసిగాంచినది. గౌరవనీయులగు రావుబహద్దూరు కె. సూర్యనారాయణ మూర్తి నాయకుగారి యాధిపత్యము క్రింద పూర్వపు సాంప్రదాయములను నిలుపు చున్నందులకు సంతసింపవలసి యున్నది. ముప్పది సంవత్సరముల 1916-17 సంవత్సరమున జరిగి, ఏ సభయు నిర్ణీత సంఖ్య రాక నిలిపివేయబడలేదు. సభల కేతెంచు వారిలో ఉద్యోగసభ్యుల రాక తృప్తికరముగ లేదు. వీరెక్కువ శ్రద్ధవహించుట యవసరము. నీటి సప్లయ చాలినంతగ గ్రామమునకు లభించుట లేదు. ప్రస్తుతము పట్టణ జనసంఖ్య 60,000 లయినది. ఇంత జనమునకు తృప్తికరముగ నీటిని సప్లయ జేయుటకు సాధనములను మ్యునిసిపలు వారలో చింపవలసి యున్నది. విద్యాభివృద్ధికొరకై రు 11234-1-11 లు వెచ్చించబడు చున్నది. 16 ప్రాథమిక పాఠశాలలు పోషించబడుచున్నవి. వీటిలో 12 పాఠశాలలో నుచితవిద్య గరుభజుచున్నది. నైద్యాలయపు వ్యయములో రు 8022-0-10 లు జిల్లాబోర్డువారు భరించుట న్యాయముగ నున్నది. లేనియెడల జిల్లాలోని జనుల మందులవ్యయమును మ్యునిసిపలు సంఘము వారు భరించుట దుస్సాధ్యమగును. మశూచికవ్యాధిచే 15 మంది మృతి జెందిరనియు, కలరాచే 22 మంది మృతి నొందిరనియు దెలుపబడినది. పట్టణమున నుద్యానవనము నిర్మించుటకు ప్రభుత్వమువారు ప్రదేశము. నొసగవలయునని సంఘమువారు గోరుచున్నారు. నీటి సప్లయ తగినంతగ లేకముందే, యూరిలోని చెరువుల పూడ్చవలయునను సూచన వాంఛనీయుము గాదను కలెక్టరుగారి యభిప్రాయముతో మేమేకీభవించుచున్నాము. జనులు నీరుచాలక యల్లాడుటకన్న, పరిశుభ్రము గాని నీరయినను యూరిలో దొరకుట లాభకరము. రోడ్లు మంచిస్థితియందున్నవనియు, కన్నుల ననూలు తృప్తికరముగ నున్నదనియు, పురిపాలకసభ్యమునకై శ్రద్ధదీసికొనబడినదనియు, మ్యునిసిపల్ పరిపాలనము సౌఖ్యముగ నున్నదనియు, ప్రభుత్వము వారు ప్రశంసించిరి. ఆంధ్రదేశమున స్థానిక స్వపరిపాలనా సౌఖ్యవమున కీ సంఘము తొక్కాణమై వెలయుచున్నది.

బళ్లారి మ్యునిసిపలు సంఘము

ఈ సంఘ నివేదికము జరుపుట కుత్సాహకరముగ లేదు. 29 సభలలో 4 సభలు నిర్ణీత సంఖ్య రాక నిలుపుదల చేయబడెను. నీటిపన్ను జనుల కామోదకరముగ నుండకపోవుటచే, బాకీ చాలవరకునిలిచియుండెను. పురిపాలకసభ్యము తృప్తికరముగ లేదు. మన్యపుష్కరముచే 315 మంది మృతినొందిరి. స్త్రీగణచే 109 మంది మృతినొందిరి. వీధులలోని మెట దీసివేయకపోవుటచే, కంట్రాక్టరుకు జరిమానాలు విధించబడినవని దెలుపబడినది. ఇటులనే దీపములు పెట్టు కంట్రాక్టరు గూడ శిక్షించబడెను. వీధులూపువారు తోటిలు బారి పోయినయి, వారి సంఖ్య యింకను లోపముగనే యున్నదనియు దెలియుచున్నది. ఇందుకు కారణము ఖయిదీల ఆవరణములో వీరికి హెచ్చు జీతము లిచ్చుటయే యని మ్యునిసిపలు సంఘము వారును, కలెక్టరుగారును దెలుపుచున్నారు. మ్యునిసిపలు సంఘసభ్యులు వైషమ్యములబోనాడిపట్టణ పురోవృద్ధికి బనిజేయుట భావ్యమని తెలుపుచున్నా

రము. ప్రస్తుత సంఘాధ్యక్షులగు కే. రామచంద్రు బాబ్. ఆల్ లాగారు పట్టణాభివృద్ధికై శ్రమపడుచు న్నులుల దెలుపుచున్నారు. వీరి ప్రయత్న ఫలితముచే, రాబోవు నివేదికము తృప్తికరముగ నుండుగాక యని గోరుచున్నారము.

ఆంధ్రసంక్షిప్తలిపి

ఆంధ్రములో సంక్షిప్తలిపి నిర్మించబడినదని యనేకులకు తెలిసి యుండకపోవచ్చును. ప్రారంభ దశములలో పోలేనువారి యుపయోగమునకు మాత్రమే యిది నేర్పబడుచుండెను. ఇప్పుడెందులో పరీక్ష యేర్పాటు జేయబడినది. కడచిన పరీక్షలో గుంటూరువాసులగు పాలవర్తి రామమూర్తిగారిొక్కరే యీ రాజధానియందు తీర్పు లయిరి. ఈ లిపిని యభ్యసించుటకు ఆంధ్రుల కెక్కుడు అవసరము గలుగుచున్నది. ఆంధ్రుల సమావేశములన్నిటిలో ఆంధ్రభాషనే యుపయోగింపవలయునని పట్టుదల జూపబడుచున్నది. కాని సంక్షిప్తలిపి నభ్యసించినవారు దొరకక పోవుటచే, వక్రల యుపన్యాసములను సంగ్రహముగ దప్ప సమూలముగ బ్రచురించుటకు వీలు గాన్పించుట లేదు. ఈ కష్టము ముఖ్యముగ ఆంధ్రమహాజన సభలోను, జిల్లాసభలలోను గాన్పించుచున్నది. కావున ఆంధ్రమునకులు సంక్షిప్తలిపి నభ్యసించి పరీక్షలలో జయముగాంచి, ఆంధ్రదేశమున కుపయోగపడుట ముఖ్యవసరము. ఇందుకు జిల్లా సంఘములు మొదలగునవి విద్యాభివేతనముల నొసగి, యట్టివారిని ప్రోత్సహించుట ధర్మమని సూచింపుచున్నారము.

ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము-ఆంధ్రులు

ఆంధ్రమహాజనసభలో ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య సమస్య సంగీకరింపబడినందులకు కందస్వామిశ్రేష్ఠి గారిచే ప్రయత్నింపబడు సోమలు దిఫారము అడ్వకేటు పత్రిక సంతసింపుచున్నది. పంచముల యొక్కయు, క్రైస్తవుల యొక్కయు, బ్రాహ్మణుల యొక్కయు స్వత్వములు గూడ గాపాడబడుట సమంజసముగ నున్నదని యీ పత్రిక దెలుపుచున్నది. బ్రాహ్మణేతరులకు వారి జనబాహుళ్యము బట్టియు, ధనమును బట్టియు ప్రాతినిధ్య మలవడినచో, బ్రాహ్మణులకు రాజకీయజీవనమున పలుకుబడి దగ్గి వారు దుస్థితి జెందుట నిశ్చయము. అట్టి విషయ సభవించుకుండ బ్రాహ్మణుల స్వత్వముల గాపాడుటకు వారికి గూడ ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య మొసగుటకు, బ్రాహ్మణేతరుల కెట్టి యభ్యంతర ముండదని యీ పత్రిక దెలుపుచున్నది. బ్రాహ్మణేతరోద్యమతీవ్రవాదు లని బేరార్పించిన, కందస్వామిశ్రేష్ఠిగారు గూడ, ఆంధ్రమహాజన సభవారు గావించిన తీర్మానముల బ్రశంసించుచుండ, రాజకీయ విభేదములు భారతీయులలో ద్వరలో సమసిబోవునను ఆశ జనించుచున్నది.

క్షమాపణ

రాజకీయ నేరములక్రింద శిక్షితులగు వారిని క్షమించుట భావ్యమని, ఆంధ్రమహాజన సభ తీర్మానించినది. ఇట్టి కార్యముచే, మాంటాగూగారు గోలిన శాంతివాదావరణ మేర్పడగలదు. ఏర్పాడులో జూపిన దూర్భద్యుని దేశమున గూడ జూపుట యవసరము. ప్రాచీన అభిప్రాయభేదములు నూతనపరిస్థితులలో జ్ఞప్తికాకూడదు. ఇట్టి తీర్మానమునే దేశ బాధ్యత వహించిన కాంగ్రెసు సంఘమువారు గూడ అవలంబించిరి. అందుచే, ప్రభుత్వమునా రీతీర్మానము సంగీకరించి, చక్రవర్తి గారికి క్షమాపణకై సిఫారసు జేయ ప్రార్థించుచున్నారము.

బిరోపామహాసంగ్రహము

(రైతుకు ఏజెన్సీ.)

ఇంగ్లాండు

విప్లవమునకు.

దర్శన ఆర్థికవిమర్శకు యాపస్టాస్ము.

లండను, అక్టోబరు 15:— ప్రోటెస్టెంటు సభలోను పవ్యసిండును ఆర్థికవిమర్శయిట్లనెను. విప్లవమునకు మిగుల ప్రాముఖ్యముగల సంశయలను మిశ్రత్యభావమున చర్చించెను. సభవారి కాన్యములు జయప్రదముగ నెరవేరవట్లు ప్రార్థించి జేసెనుచుంటిని.

ఇంగ్లాండునందు తేమాకునకు చాలయిబ్బందిగనన్నది ఈకాపు కొందికాలము వరకు మాత్రమే యందునని తలంపబడుచున్నది.

పాన్ల మెంటుటిరిగిసమావేశమగుట.

లండను, అక్టోబరు 15:— పాన్ల మెంటు మరల కేపటి దినమున సమావేశము కాగలదు. సమావేశమయిన కొలదిదినములలోనే దొరతనమువారు పాన్ల మెంటు సమావేశ మారునెలవరకును జరుగుచుండ వలయునని గోరెవరని తలపబడుచున్నది.

బ్రిటిషుయొడ కన్నడకుండుట.

లండను, అక్టోబరు 15:— నావికాధికారులిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. సముద్రమునందలి మందుగుల ధ్వంసము గావించునపుడైన “దెగోనియా” యను బ్రిటిషు నావ చాల దినములక్రిందటనే రావలసియుండెను. ఇప్పటికిని రాకుండుట కలన నావికుల సహితముగ కన్నడయునందలి తలంపబడుచున్నది. మరియు “కాంపాగ్ని” అను బ్రిటిషువారి నాయుధ నౌకయు టార్పెడితో గొట్టబడి ముంచిజేయబడెను. అందుగురు ఉద్యోగములకు 51వ నావికులును మునిగిపోయిరి.

లండను అక్టోబరు 15:— బాత్రియ యుద్ధప్రయత్నములకు పరిమాణగోణలందున వచ్చిన దురభావము మొత్తము 280 లక్షల పౌండులవరకు పెరిగెనని తెలియుచున్నది.

ప్రధానమంత్రిగారి మాననప్రపు దావాలు

హైకోర్టువారి తీర్మానము.

లండను, అక్టోబరు 15:— ఎక్స్పోజి టెలిగ్రాఫ్ కంపెనీ “వెల్తుమినిర్వరు గజెట్టు” “ప్రొవ” లనై లాయరుబార్ని గారు గొనివచ్చిన మాననప్రపుదావాలు నేడు హైకోర్టువారు పరిష్కరించిరి. ప్రతివాదములు ఖర్చులనిచ్చుకొనుచు తుమాపణ గోరుకొనిరి. లండనుగవరమును ముట్టడింప శత్రువిమానములు వచ్చుచున్న వని తెలియగనే గతమాసపు 21వ తేదీని ప్రధానమంత్రి కౌన్సిల సీట్లనుండి, పునఃపరిశీలనల యందుండు తన గృహమున శత్రువిమానముల కంపెనీవారు తెలియజేయ నావాక్యానుల ప్రతికలయందు ప్రకటనయ్యెను. “లాయరుబార్ని గారు ధయమంది దాగొనిన ప్రకటన మధ్యమిచ్చి హాకి దుర్వలమగుచున్నది. పౌరులయందు దురభిప్రాయము కలిగినదని ప్రధానమంత్రికి తెలియవచ్చెనని” ప్రధానమంత్రి న్యాయవాది వాదించెను. తమసాక్ష్యమున లాయరు బార్ని గారు ప్రతేది బలమునకు బయలుదేరినట్లు తెలియజేసిరి. మొనుషల్ ప్రముగు పరామరాష్ట్ర యుద్ధవిరులతోడ ముచ్చటంప రాబట్టెను. జెర్మీకొగ్గతోడ లాయరుబార్ని గారు వెడలియుండిరి. వ్యక్తి సంబంధమున నిట్టి ప్రకటనములు వెలువడియుండిన చర్య బరుపకయుండెడి వాడనని లాయరు బార్ని గారు సాక్ష్యమిచ్చిరి.

కార్మికవర్గపు సూచనములు

దొరతనమువారి సంబంధము.

లండను, అక్టోబరు 15:— కార్మికవర్గమువారి విస్తృత ముఖానున్న అధినేతనములను గూర్చిన మాననములకు దొరతనము వారు తీరవారులు గారనియు, ఆ మాననములు దొరతనమువారి యభిప్రాయములను వెలువరింపవనియు పాన్ల మెంటు ప్రజల సభయందు రాబట్టెననియు వారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చిరి.

ఇంగ్లాండులోని మట్టిచమురు

దొరతనమువారి యాజమాన్యము

లండను, అక్టోబరు 15:— ఇంగ్లాండులోని కిరసనాయల నూతులన్నియు దొరతనమువారి యాజమాన్యము క్రిందకు గొనివచ్చు బిల్లు రెండవసారి పాన్ల మెంటుసభవారి యామోదము నొందెను. స్థానికపరిస్థితులను బట్టిమాడ కిరసనాయలు దొరకు ప్రదేశము లనేకములు గానవచ్చుచున్నవని అనేకులు కాస్త్రువేత్త లభిప్రాయపడుచుండిరి గాన నూతుల గొన్నిథల ములయందు త్రవ్వవలసిన దని వర్తకసంఘముతరపున ప్రెటి మనుగారు చెప్పిరి.

కెనడాకు పడవలు.

లండను అక్టోబరు 15:— 1918 సంవత్సరారంభముననే యుద్ధమునకు దుపయోగించుటకు 1,50,000 టన్నుల బరువుగల ఉక్కు పడవల 22 ని నిర్మింపవలసినదని గ్రేటు బ్రిటను కెనడా కు త్తరు వొనగినది.

ప్రాము

ఆంగ్లసైన్య విజయము

లండను, అక్టోబరు 15:— పరాసువారిట్లు ప్రకటించిరి:— సెను పశ్చిమభాగముననున్న హోమండునునై నాంగ్ల సైన్యములు గవిసి విజయమునందినవి. రెండు యంత్రపుఖిరం గులును, 10 వందల వైరినైనికులును ఆంగ్లయుల యధీనమైనది.

బ్రిటిషువారు దాడిదారుల తరిమివేయుట

లండను, అక్టోబరు 15:— బ్రిటిషు వారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు.— ముంకిలి ప్రూప్సు వద్ద నిన్నటి దినము పట్టుకొనబడిన వై వీల సంఖ్య 84. ప్రూప్సుబరి వనమునకు తూర్పు రేటుకు శత్రువులొగ్గిన దాడులు తరిమివేయబడెను. తెన్ను న్యూహోర్ల సమీపమునందు శత్రువుల ఫిరంగి యుద్ధము చాల తీవ్రముగ నున్నది. వేడిఘోషము రెయిల్వే స్టేషను మీదను, తెన్నునకు తూర్పునందున్న వైనిక గృహముల మీదను మా వైమానికులు నిన్నటి దిన మొకటిన్నర టన్నుల బొంబులను వేసితిమి, జర్మను విమానములు 3 నేల గూల్చబడియెను. ఒకటి క్రిందికి తరిమివేయబడెను. మావిమానములు రెండు కన్నించుచున్నవి.

స్టాండరుయుద్ధము.

లండను, అక్టోబరు 15:— శుకవారమునాటి స్టాండరు రంగమునందలి యుద్ధవివరముల దిలకించిన వాయుభారము వలన మార్పెగ్యుములెట్లు మహావిజయము సొకదాని గోల్పోయినదియు విదితము కాగలదు. అన్ని పంతులందుండు వైనికులు చెప్పనగుతుల నిన్నటి క్లప్తముగ చెప్పదు సొకయుద్యోగి యిట్లనెను:— “బురద మమ్యుల గప్పిపుచ్చెను” బురద విశేషముగ నుండుటవలన మార్పెగ్యుములు యథాప్రకారమున ముందున కరుగకుండ నాటకంపరుపబడిరి. అందువలన జర్మను మరఫిరంగుల కనేక సావకాశములు చిక్కెను. మధ్యాహ్నము పార్పెండ్రోమీవిద రామొగ్గిన యుద్ధమునందు శత్రువులు తమ ఫిరంగులమీద విశేషముగ నాధారపడి యుండలేదు. ఆయిన క్రెష్టుఫారము, పోయిల్కా-పెల్లెలో మాత్రము ఇది వరలో నెప్పుడు లేనిదీరిని వారనేక ఫిరంగుల నుపయోగించిరి. కాని శత్రు వైనికులు బురదలో దిగబడి పోయిన వారగుటచే మా కంతగా సవకారము జేయబాలకపోయిరి. కాని మార్పెగ్యుము మాత్రమువారి “పైపు” గ్లసు, మరఫిరంగిదళములను తుంపర తుంపరంగ నెగురగొట్టిరి. పోయిల్కా-పెల్లె చుట్టును మా మనుష్యులు మిక్కిలి తేవతో మహాభయంకరముగ పోరాడిరి. ఇంగ్లీషు స్కాటిషుదళములు చిన్నచిన్న గుంపులుగ గాపుములలోని కేగిరి. అచటినుండి వారు కొంత కాలమువరకును శత్రుల నావలకు తలమిడచిరి. శత్రువులనేక ప్రతియధముల సొనరించిరి. కాని యనేకమారులు వెనుకకు తిరిమి వేయబడుచుండిరి. కాని చివరకు మార్పెగ్యుములకు తిగి నన్ని దళములు సమయమునకు సహాయముచేయ రాకుండుట చేతను, శత్రు వైనికుల సంఖ్య యత్యధికముగా పెరిగిపోవుట చేతను వారావోటును భయపడినవారయిరి.

లండను, అక్టోబరు 15:— పరాసువారిట్లు ప్రకటించుచున్నారు. — ఎయిలీకునకును క్రెమోనికిని మధ్యకుండు పీఠ భూమిని భయంకరముగ ఫిరంగియుద్ధము జరిగెను.

జర్మనుల ఉద్దేశము; పరాసువారి అభిప్రాయము.

పారిసు, అక్టోబరు 15:— బాల్టికు సముద్రమునందలి స్థితినిగూర్చి వ్యాఖ్యానము వ్రాయుచు “టెంపు” పత్రిక పెట్రోగ్రాడున కింతవేగ మేహానియు వాటిల్లదని చెప్పుచున్నది. రీగా సముద్రశాఖలో నున్న యొకానొక నౌకాశ్రయమును నిర్మూలించవలయునని జర్మనులు తలచి యుండనది ఇంక నట్లే స్వేచ్ఛగనన్నదని ఆపత్రిక తెలుపుచున్నది. జర్మనులు బహుశా ఫిన్లండు కోర్లండుల పట్టుకొనుట కేదైనకుట్ర పన్నుచుండవచ్చును.

పరాసులెట్లు వనమును బట్టుకొనుట

లండను, అక్టోబరు 15:— “ఫెటిటు ఫారిశియాను” పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది. స్టాండరుగనం దవస్కందనము నారంభించునపుడు మిత్రమండలి వారందఱును గలసి పని చేయుదురు. కాని ఆవస్కందనము నారంభించుటకు పూర్వము హాల్లాట్టు వనమును పట్టుకొను టావశ్యకము ముఖముఖిని యుద్ధము జరుగవచ్చును. ఆసమయమున మన వైనికులు శత్రు వైనికుల విశేషముగ మించియుండ వలయును.

బ్రిటిషువారి వైమానిక దాడులు.

లండను, అక్టోబరు 15:— నిన్నటిదినము మానావిక వైమానిక వర్గమువారనేక కావలిదాడుల సొనరించి అనేక శత్రువులహముల నెదిరించిరి. మేము శత్రువిమానములరెండును పడగొట్టితిమి. బ్రూజిను నౌకాశ్రయముల మీదను, వార్సెం డెల్, హాట్టావి వైమానికాలయములమీదను అనేకదాడుల సొనరించి అనేక బొంబుల వైచితిమి. మావిమానములన్నియు సురక్షితముగ మరలివచ్చినవి.

రుష్యా

రుష్యావత్రికల భీతి

పెట్రోగ్రాడు, అక్టోబరు 15:— ఈజెలు ద్వీపమున జర్మను సేనలు దిగుటనుజూచి వత్రికలన్నియు వెఱగొందినవి. రుష్యాయంతరి వ్యవస్థలు గందరగోళముగ నున్నది. దేశాంతర్భాగపు వ్యవహారము లన్నియు అసంతృప్తికరముగ నున్నవి. ఈ వ్యవహారము లింకను పరిష్కరింపబడక యున్నవని బోర్షు గజెటు వ్రాయుచున్నది. రాజకీయ వ్యాపారస్థుల యవివేకముచే జర్మనీయులు ఈజెలు ద్వీపమున సేనల దింప గలిగిన 5-వ అను పత్రిక నడుపుచున్నది. సోషలిస్టు పత్రికలు మాక్సిలిస్టు పక్షమువారిని దూషించుచున్నవి.

పెట్రోగ్రాడు ప్రజల యభిప్రాయము.

లండను అక్టోబరు 15:— ఈజెలు, డేగో, రిగా సింఘ శాఖలు నవ్వుమోవని సమరకార్యవేత్త లూహించుచున్నారు. కాని యీ ప్రదేశములు శత్రువుల కంత ప్రయోజనకారులై యుండవు. వీటినుండి సంపూర్ణముగ లాభము నందవలయునన్న పీఠ పశ్చిమసముద్రమార్గమును శుభ్రపరచుకొనవలయును. గాని ఈజెలు పశ్చిమ పీఠభూమియందున్న దుర్గములను రుష్యావారు సంరక్షించుకొనుచుండినంత కాలమును జర్మనీయుల కీమార్గము వశముకానేరదు. రష్యావారి సముద్రమార్గమున రెండు సంవత్సరముల క్రితము జర్మనీవారి నాకల గొన్నిటి ముంచివేసియున్నారు. ఈనాకలయును సిమెంటు, రాష్ట్రము న్నగునవి ఉండెను. జర్మనీయులు తమ జప్తిను విమానములను పెట్రోగ్రాడు నగరమున కంప నీద్వీపములు చాల అనుకూలముగనున్నవి.

వైనికుల దింపుటకు యత్నములు.

ద్వీపమున తమ వైన్యముల దింపుటకు జర్మనీయులు లతి శ్రద్ధతో ప్రయత్నముల జరిపియున్నారు. జర్మనీయు లొక స్వల్పముగ తంత్రమును గూడ బన్ని యుండిరి. ద్వీపములకు నడుమను మందుగునుల ప్రదేశమును తీరమును వేరుచేయుటకు గాను వేయబడియుండిన నీటిపై తేలు నినుపతోటైల స్థానము ను జర్మనీయులు మార్చగలిగిరి.

ద్వీపముల యాక్రమణము, ఫలితములు.

విలేఖకుడు మైదుపుత్రిక కిటుల వ్రాయుచున్నాడు:— జర్మనీయులు వైద్వీపముల నాక్రమించినందువలన కలుగు ఫలితముల వాక్కినిగ, నట్టి: ధన మతికయోగి కానేరదు.

జర్మనీయు లీడ్విగముల నాక్రమించినయెడల, అట్లువోవలధిక మై తన్మూలమున రీతుల ప్రమాదదశ నెందును. బాల్టిక్ సముద్ర యాజమాన్యమంతయు జర్మనీయుల యధీనప గును. బాల్టిక్ సముద్ర తూర్పుభాగమున జర్మనీయులు తమనాకలను గుమికే యుట, ఫిన్లెండు రేవులకు ప్రమాదకరమేగాక, రుష్యానాకా దళమంతయు విపదక శోందును. కనుకనే కెరెన్స్కిగారు బాల్టిక్ నాకాదళమునకు కష్టకాలము సంప్రాప్తమైరి. సందేహ మంపించుచున్నారు.

ఇటలీ

ఇటలీస్టీమును ముంచుచును.

ఏథెన్సు, ఆక్టోబరు 15:—ఒక జర్మను జలాంతర్గామి “బారి” అను ఇటాలియను స్టీమరును ముంచి వేసినది. అందు స్వీట్జరులందు ఇటలీలనుండి ఇంటికి బోవుచుండిన గ్రీకు ఉద్యోగియులు కొందఱు గలరు. వారేమయినదిగా నింకను తెలియ లేదు. వారు “బారి” స్టీమరులోనుండిరని చారులవలన తెలియ వచ్చెను. ఈ చారుల వ్యవహారము స్వీట్జర్లందులో చాల విస్తారముగ నున్నది.

అమెరికా

మిత్రమండలివారి కాన్ఫరెన్సు

వాషింగ్టను, ఆక్టోబరు 16:—వ్యూరగులో జరుగవచ్చు మిత్రమండలి వారి కాన్ఫరెన్సునకు అమెరికా ప్రతినిధులు రావలయు అంతమును గూర్చి అలోచించుచున్నారమని లాస్వింగుగారు చెప్పిరి.

ఉరుగ్వే; మిత్రమండలివారు

మాంటివీడియో, ఆక్టోబరు 16:—తాజస్టిక నిబంధనల మిత్రమండలివారికి వ్యతిరేకముగ నుపయోగించబడ వని ప్రెసి డెంటుగారు తీర్మానము ప్రకటించిరి.

స్టేటు బ్యాంకులు, ట్రస్టు కంపెనీలు

ఫెడరల్ బోర్డున జేర విల్లునుగారి విన్నపము.

న్యూయార్కు, ఆక్టోబరు 16:—అర్హత గల బ్యాంకులు, ట్రస్టు కంపెనీలు, ఫెడరల్ రిజర్వు బోర్డునజేరి తన్మూలమున జేయుయొక్క సంపదను గుమిగూర్చ వలసినదని విల్లు నుగారు హెచ్చరించిరి. వర్తమానమున నిట్టి బ్యాంకులు కంపెనీలు సుమారు ఎనిమిది, తొమ్మిదివేల వరకున్నవి. వీరి కనేక లక్షల డోలర్ల మూల ధన మున్నది. ఈ ధన మంతయు ఫెడరల్ బోర్డువారి యధీన మొనర్చు నగును. యధ్యమున బలముగ పొంది విజయ పూర్వకముగ సంత మొందింప వలయునన్ను దొరతనము వారికి ధిక్కార ముండగూడదు. ఇంటియ గాక, దొరతనము వారు మిత్రమండలికి ఆహారపదార్థములు, ఆయుధ సామగ్రి మున్నగు వానిని గట్టియ జేయవలసియున్న దని విల్లునుగారు హెచ్చరించిరి.

జర్మనీకి సప్లయలు

అమెరికావారి కలెననుకు నేర్పాటులు.

వాషింగ్టను, ఆక్టోబరు 16:—జర్మనీవారికి గరకులజేర కుండ చేయుటకై కలెననుకు నేర్పాటులుజేయ నిశ్చయింప బడెను. ఆ ప్రకారము యధ్యవర్తక సంఘమువారు ఓడల యజమానులు సంతకములు చేయవలసిన ఖరారు నామాపత్ర మును తయారుచేసి ప్రకటించిరి. సరుకు లేవిధమునను జర్మనీకి గాని, ఆర్మీకు దేశపు మిత్రులకు గాని పోవనియు, సరుకులు దిగుమతియగు స్థలమున అవటి కన్నులు చేరాలూ లేనిది సరకుల, ఆయుధము గాని బటువాదా గాని జరుగదనియు యజమానులు ఖరారు చేయవలయును.

జర్మనుల ఎదురుబాటునకుగల ఆధారమును

ధ్వంసము జేయుట.

లండను, ఆక్టోబరు 15:—న్యూయార్కునుండి వెంట్రులు న్యూసావారి వార్తనంపుచున్నారు. స్వీట్జరులందునకు బోయి యిప్పుడు మరలవచ్చిన అమెరికా మంత్రి జర్మనుల ఎదురు బాటునకుండు ముఖ్య ఆధారము చెడిపోయెనని చెప్పెను. ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారి ప్రకటనము జర్మనులకును అట్టియనులకును చాలభయము గలిగించెను. యధ్యమునకు వ్యతిరేకము జర్మను వైస్రములో విప్లవోద్యమ మొకటి విశేషముగ వ్యాపించుచున్నది. తెల్లిన ప్రతిక “మార్క్సు పోస్టు” లో నొక విశేషము డిట్లు వ్రాయు

చున్నాడు. జర్మనీదేశము తన్నుతాను కాపాడుకొన ప్రయత్నించుట కియ్యకొనుటవలన సంతి సిద్ధింపలేదు గావున నింక విజయము నొందు సంతి సంస్థాపనము జేయ బ్రయత్నింపవలయును. పశ్చిమరంగమున బలవత్తునుగు డెబ్బ కొట్టిన, యధ్యము ముగియ గలదని నూచించుచున్నది.

కెనడా

కెనడా మిత్రము ప్రభుత్వము.

లండను, ఆక్టోబరు 16:—ఒట్టవానుండి “టైముస్” పత్రిక క్రిట్టు తింటియ్యిచ్చుచున్నది. సర్ గాబర్న బోర్డునుగారు మిత్రమిత్రభుత్వపు నేర్పాటుల పూర్తిగావించిరి. బ్రిటిషువారి యుద్ధాహారణము ననుసరించి యధ్య సంస్థాపనము నొకదాని నియమింప నూచింపబడెను. ఇందు నలుగురు పూర్వవార పరాయణులుగను ముగ్గురు ఉచార భావులుగను ఉండవలయును. ఉధ్యోగ కక్షలకును గల తీవ్రభేదాభిప్రాయములు తీయవలన వైకృత సందగలవనియు, యధ్య మున్నంతకాల మీయేర్పాటులు ఉధ్యోగ కక్షలవారి సెక్కుటాజ్ జేర్చులదనియు జేయునందలి ప్రజాభిప్రాయము విస్ఫుట్టుచుగ డెబ్బువున్నది. ఈ విషయము సెండినందులకు బోర్డువారిని విశేషముగ బాగదారు “టైముస్” పత్రిక కొక ప్రధానవ్యాసమును వ్రాసినది. అన్యసామాన్యముగ ఓర్పుము మంచి నష్టమును, ఈ రెండుమాత్రమే బోర్డునుగారి కీ విషయము సెన్సెయివజున యని వాక్యచ్చెను. క్యుబెక్కు తన ప్రత్యేక విశిష్టతైఖానికటితో కట్టిపెట్టలదని నమ్ముచున్నది.

జర్మనీ

సాంఘికవాదులు, యుద్ధములుములు.

ఆమ్నైటెర్ము, ఆక్టోబరు 15:—యుద్ధములముల నిరాకరించు వెక్కు తీర్మానములు సాంఘికవాదుల సమావేశపు కార్యక్రమమున గలవు.

ఆడ్మిరలు టిర్నిట్టు.

ఆమ్నైటెర్ము, ఆక్టోబరు 15:—ఆడ్మిరలు టిర్నిట్టు గారిని మరల నాకాదళాధికారివర్తమునకు రప్పింప జర్మను పక్షపాతులు యత్నించుచుండిరి.

సమైక్య ప్రారంభము

రైలును పట్టాలనుండి తొలగించుట

బ్యూనాసువీరసు ఆక్టోబరు 16:—సమైక్య మరల ప్రారంభమైనది. నావికులచే ననుపబడు రైలునుండి సెక్కుదానిని, కట్టుగట్టినవారు పట్టాలనుండి తప్పించిరి. తన్మూలమున ముగ్గురు మృతిమొంది, 80 మంది గాయపడిరి. ఇనుపదారుల రాకపోకలు జరుపవలసిన దిను తమ యుద్ధపును దొరతనమువారు బలవత్తముగ నలులు జరిపినయెడల, కార్మికులందరును కట్టుగట్టవలసిన దని తా మాజ్జయొనర్తు చుని కర్కర్యు ఫెడరేషనువాది తెడరించుచుండిరి.

టర్కి

కాంస్టాంటినోపొలునకు రైలు గారి హక్

నన్నాహములు.

లండను, ఆక్టోబరు 15:—కైజరు కాంస్టాంటినోపొలు నగరమునకు రానుండుటచే, నగర మలంకరింపబడు చున్నది. జియోజుద్దిను రాకొమరుడును, ఎన్వరు పాసాగారును కెయి జరున కెసురేగి స్వాగత మొసగుదురు. రాకొమరులు, చుంత్రులు తన్మూలసరింప కాంస్టాంటినోపొలు స్టేషను కడ నుల్తునుగారు కెయిజరుగారికి స్వాగత మొసగుదురు.

స్వీడను

మిత్రమిత్రమిత్రము.

స్టాకోను, ఆక్టోబరు 16:—ఉదారభావులు, సోషలు డెమోక్రాటుపక్షమువారుగల మిత్రమిత్రమిత్రమును ఈడె నుగా రెప్పురుపకచ్చును. ఉదారభావుల పక్షమువారికి కాన్స్టింగు వోటుఉండును. ఈమంత్రివర్గమున బ్రొంటింగుగారు గూడ నుండవచ్చును.

లండను, ఆక్టోబరు 15:—సెప్టెంబరు మాసమున నా ర్యేటడలు 28 గనబడకుండ పోయెను. అందు 19 యధ్యము వలన నష్ట మైనది. వాటిబరువు 80 వేల టన్నులు.

హాలండు

బ్రిటిషువారి నేరారోపణకాధారములు.

లండను, ఆక్టోబరు 16:—హాలెండునుండి కంకరవ్యవహారమును గూర్చిరైటుగారి కీక్రింది సమాచార మధికారుల మూలమున తెలియ వచ్చెను. ఇప్పుడు గొంపోవబడుచున్న యి నుకన్సుకంకరను హాలెండుమార్గమున జర్మనీకిని అచటినుండి బెల్జి యమునకును గొనివచ్చుట తటస్థిత్యధర్మము కాబాలదనియు, అది నేరముకాదని చెప్పబడుట వీలులేదనియు నెవర్లందు దొరక నమువారు తెలుపుచున్నారు. కావున నీక్రింది సంగతులు బ్రిటి షువారి నేరారోపణమును సిద్ధాంత రీతి కరింప గలవు. యధ్యమునకు పూర్వము జర్మనీనుండిరని రోడ్డులు మొదలగు వానికొక కుపయోగించబడుచుండెడి యినుకయొక్కయు కంకరయొక్కయు బరువు సాలునకు 18,20,000 టన్నులు. ఇంతకు నాలుగంతల బరువుగల సామగ్రి బెల్జియములోనే దొరక గలదు. బెల్జియములో పూర్తిగ ఈ సామగ్రిలు తీయబడుచు న్నవని తెలియుచున్నది. ఇంటియకాక జర్మను రెయిల్వేలనుండి యు, హాలెండునుండియు విశేషముగ నీ సామగ్రి బెల్జియము న కంపబడుచున్నది. సైనికపు వ్యవహారములకు తప్ప బెల్జియము రోడ్డులను రెయిల్వేలను వేరొక యు పయోగమునకు వినియోగించుట కప్పుడించుకయు నావశ్యకత లేదు. అందునుబట్టి పాుల యుపయోగాగ్రము యినుకయు కంకరయు నించుకయు వాంఛింపబడలేదు. ఇదిగాక సైనిక ప్రదేశమునందలి కందకములకు, రాధారులకు, గోతులకు, ఫిరంగిగుంటలకు ఈ మొదలగు వానికి విశేషముగ కంకర కావలసియున్నది. ఈ సంగత్యము జనవరి 1 తేదీ మొదలు ఆగష్టు 15 వ తేదీ సరికి జర్మనులు హాలెండుద్వారా బెల్జియ ములోనికి 80 లక్షల టన్నుల కెక్కుడు బరువుగల కంకరను దిగుమతి చేసిరి. ఆగష్టునెల రెండవ పక్షమునందు సాలునకు 50 లక్షల టన్నుల చొప్పున వారు దిగు మతిజేసిరి. అసలునెవర్లందు దొరతనమువారిచ్చిన మొత్తమే విశేషాధికముగ నున్నది. అయిన నది సరియే యని భావించి నప్పటికిని వారి లెక్కప్రకారము సాలునకు వలయు 16,50,000 టన్నుల బరువుగల కంకరయు దాని మార్గమున గొంపోవబడిన కంకర యంతటి బరువునందు సగ మైనలేదు.

బందరు దసరామహోత్సవము.

కుస్తీలు, వ్యాయామములు.

ఆంధ్రజాతీయ కళాకాల తోటలో

ఈ ఆశ్వయుజ శుద్ధ అష్టమి, నవమి, (ఆక్టోబరు 23,24 తారీఖులు) తిథులు అనగా సంగళి, బుధవారముల యందు సాయంకాలము 4 గంటలకు దసరా వ్యాయామములు ప్రతి వత్సరము వలెనే జరుపబడును.

కుస్తీలు.

నివరములు:—(క) వైద్యకస్తాదులకు గౌరవహహమా నములు మాత్రము కమిటీవారి ఆధీనాగ్నియ ప్రకారం యిచ్చుటకు తీర్మానింప బడినది. (చ) ఇదివరలో వైద్యకస్తాదులలో బహుమానములు పొందినవారికి గౌరవహహమానములు తప్ప ఇతర బహుమానములు ఇయ్యబడవు. చిన్నకస్తాదులకు మా మూలప్రకారం బహుమానము లియ్యబడును. (ట) విద్యార్థి వస్త్రాదులకు బహుమతు లొకంగబడును.

మధ్యవర్తులు - డాక్టరు ఆహోబలరావు నాయుడు గారు, బి. టి. నరసింహారావుగారు బి. యె.

బాణాచెడి

ప్రదర్శించినవారికి బహుమానములు.

ఈత పంచెము

ఈపంచెము బెజవాడ కృష్ణ ఆకట్ట కెగురను జరుప బడును. రెండు బహుమానములు.

చెడుగుడి

బహుమానము డాక్టరు ఆహోబలరావు నాయుడు గారి వెండిగిన్నె. ఆంధ్రేశ విద్యార్థులకు మాత్రమే. ఈబహు మానపుగిన్నె సంవత్సరాంతమునకు అనగా ప్రతి దసరాపండు గకు సంఘమువారికి తిరిగి పంపవలెను.

ప్రభువాభేదము (చెట్టపట్టి)

గెలుపొందిన పార్టీకి మామూలుప్రకారము బహుమాన మొసంగబడును.

తదితిరములు

మెలుపరుగు, అర మెలుపరుగు, గోనెసంచి పరుగు మొదలగునవి మామూలు ప్రకారమే.

దుగ్గిరాల రామమూర్తి

గారి పాదకండుక క్షేత్రారతిపాత్ర మరా: దరభాస్తులను యీ ఆక్టోబరు 20 తారీఖులోపు గా తెక్రిటిగారికి పంపవలెను.

స్వదేశవస్తువుల సంత:—1917 ఆక్టోబరు 21 మొదలు 25 వరకు బందరు బుట్టమ్యపేటలోని శ్రీ దక్షిణవల్లారి రాజా వారి బాలికాపాఠశాలలో జరుగును.

స్థానిక వార్తలు

గాయపురము ధర్మ అన్నశాల:—ఈ కాలవారు నిన్నటిదినమున 50 నుంచి వీడలకు అన్నదాన మొసరి.

శ్రీ ఆంధ్ర బాలసభ:—వైద్యవారు చాకిరీపేట లో మౌంట్ బాల్టిస్టిక్ నెం 89 ను స్వహాయము దశరా మహోత్సవములను నిర్వహించిరి. నిన్నటిదినముండి 10 దినము లకంత జరిగెదరు.

పంచమ బహిరంగ సభ:—రెండవపంచమ బహిరంగసభ బాబోపు నరంబు నెల 4 వ తేదీన జరుపబడును ఎచ్చట జరుపబడినదియు వెలు అధ్యక్షత వహించునది యు ముందు ప్రకటింపబడును.

చెన్నపురి ఆంధ్రసభ:—దశరామహోత్సవముల సేవసాయంకాలము 6 గంటలకు ఆంధ్రసభయందు ముద్ర సిద్ధ విద్యార్థుల ముగిసానము జరుగును. దశరా టిక్కెట్లను కొన్ని సభ్యులకు తప్ప ఇతరులకు ప్రదేశములేదు.

మైలాపూరు సంగీతసభ:—ఈ నెల 21-వ తేదీ ఆదివారము నాడు సాయంకాలము 4 గంటలకు మైలాపూరు గోపాల నాయకుల పాఠశాలా నుండిరమున బ్రహ్మశ్రీ టి. ఎన్. పంచావళీ గాస్ట్రులవారివలన పాదుకా పట్టాభిషేకము వారికధ జరుప బడును.

ముత్యాలపేట హైస్కూలు దశరామహోత్సవములు:—ఈ సాయంకాలము 4-80 గంటలకు తంబునెట్టి వీధిలో నున్న పాఠశాలా నుండి మున శ్రీమాన్ సి. ఆర్.గారు నెట్టిగారు అప్పటికిగల చరిత్రమును గూర్చి కాలక్షేపము గావించెదరు.

స్త్రీల సభ:—ఎక్కారు దివిజులలోని స్త్రీలసభ ఈనెల 13వ తేదీ గురువారమునాడు సాయంకాలము 4-80 గంటలకు ఎక్కారు హైకోర్టునందలి ఆమృతలీల నుండిర మున జరుగును. కాంగ్రెసు- లీగ్ విభాగమును గూర్చి శ్రీమతి భాగిరథమ్మగారు అవసరము నుపన్యసించెదరు.

చెన్నపురి గార్వోలేషను అధ్యక్షులు:—వై కాన్వోలేషను అధ్యక్షులకు జె. సి. మెలూని ఐ. ఏ. ఆర్. ఓ. గారు వైరిక ప్రోక్యుటరులు ఈ సంవత్సరము నవంబరు నెల 1-వ తేదీన మాలపురమునకు బోయెదరు. గోదావరిజిల్లా కలెక్టరు హెచ్. హెచ్. బక కనుగారు మెలూనిగారి స్థానమున వరి మాచెదరు.

త్రైస్తవ కళాశాల:—కళాశాల వర్ధంతి సంఘము వారి యాజమాన్యము క్రింద కళాశాల విద్యార్థులు కళాశాల భవనమున తేటి సాయంకాలము సభ జరిపి గత నెల 14 వ తేదీన ఫోకేలు ముందిరమున కళాశాల ప్రాత విద్యార్థులు సభ గావించి తీర్మానించిన తీర్మానమును ఆలోచించెదరు. దివాన్ బహదూరు ఎల్.ఎ. గోవిందరావునకు గూర్చి సభాధిపత్యము వహించెదరు.

షియూసభ:—చెన్నపురి కాపురస్తులకు షియూ తెగ వారందరును గత ఆదివారము సాయంకాలము 6 గంటలకు వెయ్యి దీపముల పేటలో సమావేశమై చూర్చి లిఖాజి అమెజన్ ఆలిఖాన్ సాపేలు గారు తమ యాస్తివివాదలలో న్యాయస్థానములందు జయమొందుటచే వారికి ప్రశంసతోప న్యాయమును సమర్పించిరి. ఈదావాలో న్యాయవాదులుగ నుండిన ఎం. ఏ. తిరునారాయణాచారి గారికి బంగారపు తేలు గడియారము, గొలుసు, బంగారపు పతకముతో కూడ బహు మతి చేయబడెను. సహాయ న్యాయవాదిగనుండిన ఎన్. ఎన్. వేంకటరామ అయ్యగారికి ఒక బంగారపు తేలు గడియార ము బహుమతి చేయబడెను.

మహమ్మదీయ నిర్బంధా వాసకులు:—ఈ నెల 12 వ తేదీ శుక్రవారము నాడు జామ్మూరునీరునందు ప్రార్థనలు పూర్తియైనవెనుక మైలాపూరు మహమ్మదీయ

లును ఇంకా ఇతర భాగపు మహమ్మదీయులును మాలాసయ్య రు హనుస్సేక్ సాపేలు భాదిగారి అధ్యక్షత క్రింద సమావేశమై హజరత్ సయ్యరు, హాజరత్ భాదరుసాపేలు భక్తిగారి నుసీగులో మహమ్మదాలీ సోదరుల వినుదల కొఱుకు ప్రార్థించిరి. సమావేశకుల యభిప్రాయములను సభాధ్యక్షులు చిన్న ఉపన్యాసమున నడిపిరి. సోదరులకు విడుదల చేయుట సమావేశకుల ముఖ్యోద్దేశమై వట్లు తీర్మానింప బడినది.

న్యాయస్థాన వార్తలు.

వైరికసత్తముల సభగూ గృహము:—గత నెల 18-వ తేదీ రాత్రి చెన్నపురి వైరికసత్తము గవర్నరు గృహమునుండి కొన్ని సత్తములు సభవారిని 5 గురు మహమ్మదీయులలో మెక్స్-బ్లె-లికి 6 మాసములు కఠినశిక్ష విధించెడిది.

హత్యకేసు:—గత ఆగస్టునెల 28 వ తేదీ రాత్రి పేటే తననువరికి త్రాగి టంక పాలవీధిగుండ్ బోవును తన కెను రుగవచ్చుచుండిన ఆంగ్ల గుమస్తానిని కత్తితోచాచి చాత్యగావించినందున వానిని పోలీసువారు పట్టుకొని కేసు వేసిరి సాక్షి విచారణ ముగిసినవెనుక విచారణనిమిత్తము కేసు నై కోర్టునకు మేజిస్ట్రేటుగారు పంపిరి.

రూపాయలసంచి దొంగతనము:—తిరుమలగిరి నెట్టి యనునదిని రూపాయల సంచి నపహరించిన గోవింద నాయుడు అనునదిని పోలీసువారిచే పట్టుబడి కేసుచేయబడెను. మేజిస్ట్రేటుగారు కేసువిచారణగావించి నేరస్థుడినగుట యిటువంటి దొంగతనముల నైరింజిని గావించినట్లు తెలిసికొని కేసును హైకోర్టునకు విచారణ నిమిత్తము పంపిరి.

రైలుగట్టుపై పడియుండుట:—ఈ నెల 15-వ తేదీ రాత్రిముగూ 10 గంటల వేళస్వధు 14 సంవత్సరములు వయస్సుగల బ్రాహ్మణకుమార్తెవాని కేబిలము మాంబళము రైలుపై పడుయొద్ద రైలుగట్టుపై పడి యుండెను. రైలువే పోలీసువారు వానిని పోలీసుల చేతులు లల నలిగి పోయినట్లు గ్రహించిరి. వాని రొమ్ముచుట్టును యజ్ఞోపవీతము మాత్రముండెను. వైదాపేట పోలీసు వారికి రైలువే పోలీసువారు వర్తమానమును పంపిరి.

గత నెల 15 వ తేదీగల “ఆంధ్రప్రకాశి” యందు “సభాపతిత్వము నాయకత్వమా?” అను శీర్షిక క్రింద నొక విహీతుడు వ్రాసిన వ్యాసము జూచితిని. “లోకమునందనేక సభలుగలవు వాని యధ్యక్షులకు సభాపతులని పేరు. కాని నాయకులని కాదు. చట్టములకు లోబడి దొరతనమువారి యంగీకారము (రిజిస్ట్రేచు) పొందినవి ఎల్లవే నాయకత్వమున గలవి. ఇట్టి సభలు సామూహ సభలవలె గాక బహుజన ప్రాతినిధ్యస్థానములూనిన సభలలో “దక్షిణయండియా ప్రజాసంఘముకట్టియని”యను “తన్నాయకుడు సభాపతియే గాక ప్రజానాయకుడనియు చెప్పబడును. ” అని వ్రాసియుండిరి. సభాపతులు నాయకులుగారని వ్రాసిన తమరు యీ దక్షిణ ఇండియా ప్రజాసంఘముకు నాయకుడు సభాపతియే గాక ప్రజానాయకుడు కూడని ఎట్లు వ్రాయగలిగితి? ఇట్లుంట ఏమనిపించుకొనును? దొరతనమువారి అనుమతి పొందికంత మాత్రమున ఎల్లరచే నాయకత్వమునకు వెట్టును? ఇది ప్రజాస్వామికమా? ప్రజాస్వామికము గానప్పుడు ప్రభుత్వయంగీకారము ప్రజాంగీకార మెట్టును? దొరతనమువారి అనుమతి చెల్లించిన యేదయినను రిజిస్ట్రేచును అంతమాత్రము ప్రజాంగీకారక సభలుకానేరవని విహీతుడుగారు యికనైనను తెలిసికొనగోరెద. “భూలోక సీమంతినీరత్నమునకే హిందూజాతి తిలక మనందగు. అట్టితిలకమిప్పుడు అనవసరం దోళనాధరంబున గలిగిన శ్రమచే స్వేచ్ఛో పేతమై స్రవించి ముఖవిశాసమునకు గళంకము తెచ్చినది.” అని వ్రాసియుండిరి. నిజముగా యీసంఘము వారి అనవసరాద్వారాన తిలకము స్రవించుటేగాదు. ఈ సీమంతినీరత్నముకు విశీమతంతి, తంతువులం ద్రెంపసమకట్టినందున దుఃఖభారముగల్గెమై గళంకమేగాదు అశ్రువులరాల్చుచున్న దనుటకేమి ఆశ్చర్యము. “పుణ్యజనులవలన గలిగిన బాధలచేమిగుల శ్రమచెందిన విబుధులు” అని వ్రాసియుండిరి. పుణ్యజనులవలన విబుధులకెట్లు బాధలాడగూరును? వారు బుధులుగాక దుర్మార్గులగు దన్యులయి యుండనోవు. (చి. వె. సు.)

హోమయూలు

ఒక పాశ్చాత్య మతబోధకుడు (యూరోపియను మిషనరీ) హిందూమత కిటుల వ్రాసెను. విశేషవాద సంరంధమున హోమయూలు పట్ల మిషనరీల భావమును గూర్చి సంకులితాభిప్రాయము కలిగినట్లున్నది. హిందూదేశమున బ్రిటిషు సమ్రాట్టు సభికారమునకు లోబడిన స్వపరిపాలన మేర్పడుటయే బ్రిటిషు ప్రభుత్వము యొక్క ప్రమాదధియని రాజప్రతినిధి గారు నుడివిన విషయముతో మిషనరీలలో పలువురే కాభిప్రాయముగా నున్నారు. ఆస్వపరిపాలన మెట్లు కలుగవలెనను నంతకుపులను గూర్చి అభిప్రాయ భేదము లుండినందున గాని పరమావధినిగూర్చి ఎట్టి అభిప్రాయ భేదమును లేదు. హిందూదేశమున అన్ని చర్యలను వారికిని సహాయముచేయుటకు మేముమితోధనమును జనులను గొని ఈదేశమునకువచ్చితిమి. ఈ దేశమువారు కాలక్రమము న నేకజాతిగా నేర్పడి పరిపాలనా దత్తులగుటను చూడగలుగుటకంటె మాకానంద ప్రదమింకొకటి లేదు. హిందూదేశమున నూతన విధాన మేర్పరుపబడినపు డిదివరకున్న ఆంగ్లేయులు మొదలగు వివిధ సంఘములయొక్కయు విదేశీయులయొక్కయు హక్కులకు భద్రముకలిగింపబడుననియే మేము లెలంచెదము. కానని ర్యాణసరలో చేయబడిన ఏకాగ్రసమైన ఏసంఘమునకైన బ్రాహ్మణేతిరులకైన- పాశ్చాత్యులకైన- స్థిరులకైన- చరులకైన- హానికరమైనవో దానిని రద్దుపరచు సభికారమును ఇంగ్లాండు దొరతనమువారు తమ గవర్నరుల ముఖమున నుపయోగించుటకు హక్కును కలిగియుండునని మేము నమ్మెదము. అదిగాక నేటియ నాయకులు వివిధ సంఘములలో కలతలు కలుగజేసి విదేశీయులు హిందూదేశమును కబళించుటకు వీలు కలిగింతురనుట యవిశ్వసనీయము.

యుద్ధసిల్సి-బోయ్ తీషము.

ఇంతటినుండి ఆంగ్లమిశ్రమండలి వారికి దినదినమును అనుకూలము కలుగును. నవంబరు 12.80 తేదీలను జర్యులకు గొప్పసన్నములు కలుగును. డిశంబరు 7-వ తేదీనండి జర్యు సేనాముఖము బ్రిటిషు వారివలన చీల్చివేయబడును. డిశంబరు 31-వ తేదీన బ్రిటిషు సేనాముఖము లీలియొద్దను- పరాను సేనాముఖము మాంబరియొద్దను ఏర్పడును. 12-2-1918వతేదీనోపున జర్యులు ప్రాన్సునుండి తరుచుబడుదురు. మార్చునంద 15-2-1918 ని, నామూరునంద 9-6-1918 ని, బ్రుసెల్సు వంద 13-8-1918 ని, తీర్రయొద్దములు జరిగి జర్యులే మామహోట్టునుగూడ నోడిపోయెదరు. 2-12-1918 వ తేదీలోపున శత్రువులు బెల్జియమునుండి తమరుబడుదురు. 27-4-1919 వ తేదీలోపున రైనిపు ప్రప్రొజేషము ఆంగ్ల మిశ్రమండలి వశమగును. 1-7-1919 వ తేదీన బ్రిటిషువారు సంధిముకలను విధించెదరు. 5-9-1919 వ తేదీ మొదలు తాత్కాలికముగ సరుగుముకుగ గలరు. రెండువత్సరములలోపున సంధిబడును. అని కలకత్తా బవుబహారు వీది 64-1 గృహమునందున్న ఎం. భట్టాచారి గారు వ్రాసినతేఖ 16-10-1917 వ తేదీగల న్యాయుడియా పత్రిక యందు ప్రకటింపబడినది.

11 వ సంయుక్త రాష్ట్రముల రాష్ట్రీయ సభ.

అధ్యక్షులుగ గొ. పండిత గోకర్ణనాథమిశ్రగారు ఈ నెల 14 వ తేదీన సీతా నగరమునకు వచ్చిరి. రైలుస్టేషనులో వారికి గొప్ప స్వాగత మియ్యబడెను. చాగబాగులో మనోహరముగ నిర్మింపబడిన సభాశాలలో నాటి సభ్యాష్టమయ సమావేశము జరిగినది. హోమయూలు యూనియను జాకు పతాకములు ఎగురుయండెను. లోక్స న గ ర ము నుండి వచ్చిన వందదేయి నారీయలు వందేమాతర గీతమును పాడుటతో కార్యక్రమము ప్రారంభ మయ్యెను. ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షులగు ధాకూరు శ్రీపాలసింగుగారు స్వాగత మొసంగిరి. అధ్యక్షుల నియోజియ తీర్మానమును ధాక్తరు తేజబహదూరు స్పృహగా రుపపాదించిరి. పిమ్మట అధ్యక్షు లుపన్యసించిరి.

రానున్న జర్యునుయద్దము.

పెట్రాగ్రాడు, అక్టోబరు 16:—కార్మిక వైరికప్రతినిధుల కార్యనిర్వాహక సంఘమువారు శత్రులదైవ్యముతో నెదిరింప గోరుచు నొక విభావనము నంపిరి. వెనుక దళములందును తగిన వడ్డముల గలిగించి అవసర ముండుకంటె నొత్తుడినమునైన సభికముగ యుద్ధ మొనరింపకుండ బాగ్రత పడివలయుననియు నారు ప్రోత్సహించిరి. హెల్సింగు భోయన కంపివేయబడిన రాజకీయ నేరస్థులు మరల పెట్రాగ్రాడునకు రా నంగీకరింపబడిరి. తమ అర్థికపు కోరికల నంగీకరింపనందులకు రసాయన కాస్త్రజ్ఞులును, వారి సహాయులును సమ్మెకట్ట తీర్మానించిరి.

:0:

జులైమాసమునందు మరణింతు విధింపబడిన మాట
హరియనునతడు శ్రీమల చారదుగ పనిచేసిపండులకు మరణింతు
మోందెను.

తెలుగు సంక్షిప్తచరిత్ర.

(1)

ఈ తెలుగు సంక్షిప్తచరిత్ర (తెలుగు స్వాతంత్ర్యచరిత్ర) గురించి గ్రంథము వెలువడి దాదాపు రెండువత్సరములైనను దానిని అధ్యయించుచున్నవారు గలవడదు.

ఆంధ్రభాషకు నీ లిపి లేనందున ప్రతివారును మన భాషకు గూడ నీ లిపి యేర్పడిన వనగా ప్రముఖులైన వారి భావములు, యువస్వామిలు మున్నగునవి నిష్క్రమణా జనములు గాక యుండెడివనిగా యని తలచుచుండిరి.

నేను తెలుగు సంక్షిప్తచరిత్ర దాదాపు ఒక సంవత్సరము నుండి అధ్యయించుచున్నాను. 11 ఆంధ్రవందలములకు నీ పరి క్షిప్త చరిత్రాన్ని వెల్లడిపాదము నే నిక్కడనే. అందులో జయమందినవాడను ఒక్కడే.

ఇంతవరకు ఆంధ్రయవదలకుండినను నీవిద్యను అధ్య సింపకుండుట మిగుల శోచనీయము. విద్యార్థులును నీ సం ష్టి ప్రతిపది స్కూలు ట్రైనింగు తరగతికి పఠనీయగ్రంథములలో సుకటిగా నేర్పాటుచేసిన దీనిని అధ్యయించిన ఇంగ్లీషు స్వా తంత్ర్యమువలె ఉదాహరణకావచ్చునట్టి యువస్వామియను అక్కడను రాదని యావద్యుల అధ్యయించుటలేదు.

ఇదికడకే ఏదామొక ఉదాహరణములో నన్నట్టియు ఆం ధ్రభాషలో నిక్కడనే పరిశ్రమ గలిగియు యవదల గొంద టేద్యను నేర్పిన చాలవందలది తలచుచున్నాను.

వేలూరు పోలీసు ట్రైనింగు స్కూలులో 8 వందల పోలీసు ఇన్స్పెక్టర్లు తెలుగు సంక్షిప్తచరిత్ర గ్రంథకర్తగారు ఎం. శ్రీనివాసరావుగారికి తప్పితు గాబడి మన ఆంధ్రదేశ మునకు బంపబడి యున్నాను.

మొన్న దేశవాదలో జరిగిన ప్రత్యేక ఆంధ్ర మహాజన సభకు ప్రభుత్వము వారి పక్షమున నలుగురు తెలుగు స్వా తంత్ర్యము నేర్పిన ఇన్స్పెక్టర్లు వచ్చి యుండిరి. సభయొక్క పరిపూర్ణమైన నిశ్చయమున (రిజల్యూషన్) దీనిని నుద్యమముతో నలుగురును కలిసి వ్రాసిరి. ఇట్లు నలుగురును కలిసి వ్రాయు టలో వాదయుద్ధేయ మేమనగా వేగమున ముచ్చటించునట్లును ఎట్టి సమస్యయైనను కొంత సమయమునకు సమాజము. నలుగు రున్నచో నుడువకదలచి దానిని ఇంకొకరు వ్రాయ వచ్చును. మొదట మొద నలుగురు కలిసి వ్రాస్తేయైన రోజు యను దీయటకు వీలు గలుగును.

మనలో గూడ కొంతవరకు నీవిద్య నభ్యసించియున్న వనము గూడ సరియైన రిజల్యూషన్ దీనిని నుటకు వీలుండును.

మొన్న దేశవాదలో జరిగిన ప్రత్యేక ఆంధ్రమహాజన సభకు ఆహ్వాన సంఘమువారి పక్షమున నేను కృతార్థుల నిశ్చ యనిగా (రిజల్యూషన్) వెల్లడియండిరి. కాని నేనుంటిరి నగుటచే కొన్ని యిచ్చునలకు బాల్పడ వలసి వచ్చింది. కావున మన లో గొంద రివిద్య నభ్యసించుట ముఖ్యమనము. ఇదికడకు ఇంగ్లీషు స్వాతంత్ర్యము నేర్పిన ఆంధ్రులు వీరి విషయమై కృషిచేసి చాలవందల సంవత్సరముల నుండి నా యుద్ధేయము.

దీని విషయమై ఉద్వేగమును బుట్టించుటకు మన నాయకులు తిరుకృషి చేయకలసి యున్నది.

దాదాపు వేలలో జరిగిన గుంటూరు మండలసభలో నివేదయమై చర్చించి తెలుగు సంక్షిప్తచరిత్రను తీర్చిదిద్ద వారికి బంగారు పతకము లిస్తుననియు బహుమతు లిస్తునని యు తీర్మానించి యున్నాను. ఉదాహరణకు వినెదమూర్తి భావనాచార్యులుగారు వేలూరు వెళ్లి ఈ విద్య నేర్చుకొనినె డల కొంత భాషను నిర్దుమనివాదముచేసి యుండిరి.

నేను ఈ సంక్షిప్తచరిత్ర విషయమై కొండ పేకటప్ప య్యపంతులుగారితో ముచ్చటించగా ఆంధ్ర సంఘముపక్షమున కొన్ని బహుమతులను వెల్లడుమని నెలవిచ్చిరి. మరియొ ధ్రములులైనవారు నీ విషయమై తమ అభిప్రాయములను దె ళ్పి ఈ విద్యయం దుత్సాహము పుట్టుకట్లు చేయుమని ప్రా ర్థించుచున్నాను.

ఈ విద్యను నేర్చుకొని కుతూహలముగలవాడు నాకు వ్రాసిన దానియందలి కిచ్చునుఖములను దెలుప సంసిద్ధుడనై యున్నాను.

నాకడపటిపాఠ్యం యేమనగా ఆంధ్రసంక్షిప్తచరిత్ర గ్రం థము వెలువడి చాలకాలమైనప్పటికిని ఆంధ్రదేశము లోని యెన్నికగన్న ఒక్కసంఘమైనను, లేక ఆంధ్రనాయకులలో సుకర్తైనను అపురూపమైన నాగ్రంథరాజమునకు ఆంధ్ర వాఙ్మయమునకు సమర్పించిన శ్రీ ఎం. శ్రీనివాసరావుగారికి మన కృతజ్ఞతా పూర్వకమందనము లర్పింపకపోవుట ఆం ధ్రులవిశాల హృదయమునకు గళంకము వాటిల్లినదని విన్న వించుచున్నాను. ఈకొంతవరకు సాధ్యమైనంతవరకు బావురు రని నమ్ముచున్నాను. —పాలపత్రి రామమూర్తి, గుంటూరు.

దేశరక్షణ సైన్యము.

(ఒక ఆంధ్రునిచే)

తిరుమనాపల్లి, అక్టోబరు 15

నేనును నుండియు ఆంధ్రునిను అక్టోబరు 1 న తేదీ ని మాస్కోవానుండి బయలుదేరి 3 వ తేదీన దేశరక్షణ సైన్యములో చేరుటకు తిరుమనాపల్లి చేరితిమి. తిరుమనాపల్లి స్టేషను చేరకముందు బహుశా దేశరక్షణ సైన్యమున చేరు టకు రాకలసియున్న వారలో మేము ప్రప్రథముల యనుకొం టమిగాని స్టేషను నుమారుమైదుమారు ముందగనే దాదాపు 200 వందల సోదర దేశీయులు కాశీమిట్టలను భంగించి వారు చేయుచుండుటను జూచి వీరనగో పాకమైనవని కొంత సే పనామానపడి తుదకు వీరందఱును దేశరక్షణ సైన్యసోదరు లని తేలిపి పిమ్మట మారాక ఆలస్యమైనందుకు ప్రభుమున గొంతవినచారము గలిగినను యింతవరకు విద్యార్థులంభమును, దేశాభిమానులను అయిన భారతపుత్రులను కాశీమిట్టలందు జూచినతోడనే భరితమాతయొక్క యథార్థస్వరూప మొక సారి కండ్లకు గోచరమై అమితానందముతో సైన్యస్థానమునకు చేరితిమి.

ఆంధ్రుల కొక అమిత గౌరవము.

మేము బండికిని సైన్యస్థానమున చేరినతోడనే మాకు గనుపడినది మువ్వలు సైన్యపుస్తకాలు. వీరిలో నిర్దుత ఆంధ్ర యులు, ఒకరు భారతపుత్రులు, నేను ప్రభుమున ఆంధ్రులు సద్గుణులకు వందనముచేసి మేము వచ్చిన జిల్లాపేరు జెప్పితిమి. ఆయన నుమ్మలను చిరు నగవుతో ఆహ్వానించి భారతపుస్తకా రుని వెల్లుజూపి యికి మాకు గావలసిన సహాయమంతయు వారు తేనెదరని చెప్పి వెడలి మరియొక పనిమీద బోయిరి. పిమ్మట ఈ ఉన్నతపదవికి సంబంధించిన భారతపుత్రు డెవరో యని అలోచించి వీరి చెంతకుబోయి ననుసరించగనే వీరు మా రూపుకబట్టి మే మాంధ్రులను గ్రహించి మృదుమధుర వైతిని మా మాతృభాషయందు మాతో బ్రసంగించ వ్రారం భించగా మే మాత్మవ్యమనొంది వీరియొద్ద నెలవు పుచ్చుకొని కొంచె ముకలకుకచ్చి వీరినిగురించి విచారించగా భారతవ్య మున ఆంధ్రులసామ్రాజ్య మేర్పడినతరువాత ప్రభుమున నియమింపబడిన ఈ దేశరక్షణ సైన్యపు మొదటి కంపెనీకి ఆధిపతిగా నియమింపబడిన ఆనమాన గౌరవమునబండిన ఈ భారతీయుడు ఆంధ్రదేశమున వీరిమే ధన్యరాజులనాయకులుగా రెనియు, ఇచ్చట తిరుమ నాపల్లియందు సమావేశమైయున్న యాకత్తు దేశరక్షణసైన్య మునకును వీరు నుజేదార్ మేజరుపదవిలో కంపెనీకమాండ రుగా నియమింపబడి రెనియు దేశీకొని అమితానందము నొందితిమి. ఈ వార్త వినిన ఏ ఆంధ్రుడు గర్వపడడు !!! శ్రీయుత ధన్యరాజులనాయకులుగారు సైన్యమున 31 సం వత్సరముల సాక్ష్యులగుటవారు. నుజేదార్ మేజరు. ఒకపటాల చంగుండు మహాగ 8 వందలమంది సైనికులకును కింద్రి. ఇట్టి ఉన్నతపదవిలో వీరి రెచ్చటనున్నను తమ దౌర్బాగ్యబుద్ధి చే తమనాయకును సాధకనాయకును చేసికొని రెనియు, వీరికి ఆగ్రహ మెవ్వడైన ఒక వేళ వచ్చినను, వది ముఖమందే గాని హృదయమందెప్పుడను ఉండదనియు, వీరిచే భాగు పడినవారు ఆ సేవలగులరు గాని చెడగొట్టబడినవారెవరును లే రనియు యిచ్చటనున్న హుద్దార్లు మొదలైన సైనికోద్యోగుల అభిప్రాయము. దైవ మీ ఆంధ్రునికి ఆయుధాకోగ్యముల నొసగి యీ పదవియందు అనమాన ప్రతివత్సర మెందజేయు గాత !!!

భోజనపునసతి.

35 శివస్వామి అయ్యరు మొదలగు ఆగ్రగణ్యులచే నేర్పరపబడిన కమిటీవారు బ్రాహ్మణుల నిమిత్తము ప్రత్యేక ముగను బ్రాహ్మణేతరులలో రాకపోరులకును వేరుగను, రాకా పోరులుకాని వారికి వేరుగను, మూడు పద్ధతులమీద భోజన సదుపాయములను చేసియున్నారు. బ్రాహ్మణ వంట బ్రాహ్మణులచే వేరుగాజరుగును. బ్రాహ్మణేతరులకు వేరువేరు వంటకాలలో వారికిదగినట్లు బ్రాహ్మణేతరవంట వాండ్రచే వండబడును. భోజనకాలమున ఆస్థి ఎవరివివాదిక వేరుగానున్నది. ఇచ్చటి స్టేషన్లలో నగ్రగణ్యులకు దేశకా చార్లుగారును మరికొందరు ప్రజానాయకులును ఈ విషయ మందెక్కువ శ్రద్ధపుచ్చుకొని ప్రతిదినమును ఇచ్చటకు వచ్చి కచ్చునుఖములను విచారించి వారికి వీలయినంతవరకు సహాయ

ము చేయుచున్నారు. కాని ఆంధ్రులకు మాత్రము కొశంబు నూలుతోగూడిన యాభోజనము సరిపడుటలేదు. ఇంతవరకు వారికి సరిపోవువంటను గురించి ప్రయత్ని మేమియు చేయబడ లేదు. బ్రాహ్మణ భోజనమున్న సంగతినప్ప యింతర విషయము లలో ఆంధ్రుల కీవిర్వాక్కుల ప్రసారము మేమియు కనబడుట లేదు. ఇందుకు దగినట్లు మనవి ! కి నెలకు యాపద్ధతిమీద 18 రూపాయలు కాగలదని కొందరి యభిప్రాయము. తమకు సరిపడని భోజనమునకు ఒక్కొక్క ఆంధ్రుడు నెలకు 18 రూ పాయలను నెలవు చేయుటకన్న సర్కారులో నుండి వారి సానుగ్రహి వారే పుచ్చుకొని పది మంది కలసి ఒకటిగా వంట చేసికొని భుజించుట ఎక్కువ ప్రశస్తమైన పద్ధతిగా గాన తయ్యచున్నది.

గొప్పవారి దర్శనములు.

కడచిన వారములో సిక్రెటరీబాదు డివిషన్లకు జెంది న జనరల్ గారు దేశరక్షణ సైన్యమున దర్శించి ప్రతి సైనికుని కద్దకును బోయి సైనికులను తమ కుశలప్రశ్నలచే నానందింప జేసి, జరిగిన అభివృద్ధికి మిగుల సంతసించియుండిరి. 35. శివ స్వామిఅయ్యరుగారును కడచిన వారమున ఒకనో జిచ్చట నుండి అభివృద్ధిలో సైనికుల కష్టనిష్ఠగులను విచారించి పోయిరి. ఈ నెల 15 వ తేదీన పూనా నగరమునండి మరి యొక జనరల్ గారు దేశరక్షణ సైన్యమున దర్శింప గాబోవు చున్నారు.

(2)

భారతీయ సంస్కరణములు

భారతదేశమునకు సంస్కరణముల నొసంగుట ఆ త్యాగశక్తికముగా గనబడుచున్నది. ఇంగ్లండుకు ప్రభువుగారు ఆత్మవృద్ధిపట్టణమున కొక ముఖ్యమైన యువస్వామియను గావించుచు భారతీయపరిపాలనమునందు కొన్ని మార్పులు భా రతీయుల అభివృద్ధికి జేయవలసియున్నదనియు, వారికి కొన్ని సంస్కరణములు ఆత్యాగశక్తికముగా నీయవలసియున్నదనియు తాము తలచుచున్నామని చెప్పిరి. వారిసలహాను ప్రభుత్వము వారు పూర్తిగా నవలంబించిట్లుయిన భారతీయపరిపాలన మెక్కుడు సులభముగ నుండి భారతీయులకు పరిపాలనము న కొంత అధికారము కలుగగలను. కాని వారి గాజకీయ పరిపాలనాపద్ధతి అంత సంస్కృతికరముగా లేదు. దేశీయ ఆర్థికవిషయములు, సుంకములు, రైల్వేలు మున్నగునవి భారతీ యుల అధికారమునండి తిప్పించి కొంచె మిందుమించు యి ప్పు కున్నపద్ధతిచే పరిపాలించవలెనని ఇంగ్లండువారి అభి ప్రాయము. కాని భారతీయులు యీ విషయకు అభివృద్ధికిగాని సంస్కరణములకు గాని అంగీకరింపరు. విద్యాధికులైన భారతీయుల ప్రతినిధులగు కాంగ్రెసు మస్లింలీ గు సంఘములవారు కలసి క్రేంద్రీకృతప్రభుత్వము వారును రాష్ట్రీయప్రభుత్వమువారును తమకు బాహ్యుధగా నుండవల యననియు అంత వరకును తాము సంకుష్టి పొందజాలమని యు చుడిరి. వారు సంపూర్ణ స్వపరిపాలనము కావలయునని గాని, ఇంగ్లండు, తదితర స్వపరిపాలనా రాజ్యములవలె స్వరా జ్యముగాని గోరుటలేదు. వారు భారత దేశమునందలి కార్య నిర్వాహకసంఘముల నిరంకుశత్వమును సంపూర్ణముగా అణచి వేయవలయునని కోరిరి. ఏలనన, దూరముగానుండుట వలనను, స్వదేశవిషయములలో నిరున్నులయ్యుండుటవలనను, అచ్చట వివిధమగుచున్నతో తెలియకపోవుటవలనను, పాగ్లమెంటుసభ వారు ఇండియాదేశమునందును అధికారవ్యవస్థై తగినంత అధికారమును చూపుటకును వారిని సరిగా పరిక్షించుటకును వీలులేని యున్నది అతి గొగవనీయులగు ఇ. ఎస్. మాంటా గ్యూగారు ఆగష్టు 20 వ తేదీన కామస్వసభవారు సమావేశ మును మరియొక తేదీకి మార్పుటకు పూర్వము చెప్పినది ఇం దుక ఆకాధంగమును కలుగజేయుచున్నది. తాము జూలై నెలలో ప్రయత్నము మొదలుగా నున్నపుడు ఇండియాను గురించి చెప్పిన అభిప్రాయములను, యిప్పటి మంత్రి వర్గము వారి అభిప్రాయములకు లోబడి యుండునట్లు మార్పులని వచ్చిన దని మాంటాగ్యూగారు చెప్పిరి. వేరు ఇండియా దేశము నకు స్వయముగా వెడలి అచ్చటి నిజస్థితి తెలిసికొనుటకు నిశ్చయించి సంగులకు మేమెంతయు సంతసించు చున్నారము. అక్కడి విద్యాధికులైన హైందవప్రతినిధులతో మాంటాగ్యూ గారు సంస్కరణములను గురించి మాట్లాడుటకు ఆటంకము లేమియు, యుండవని మేము నమ్ముచున్నాము. ఆయన అచ్చటి స్థితిని బాగుగా గ్రహించి తిరిగి యీ దేశమునకు వచ్చి భార తీయులు కోరిన సంస్కరణములు తక్కువ గాకుండగ వారిని సంతోష పరచు లాగున ప్రసాదించెదరు గాకయని కోరు చున్నాము. —(రెవ్యూఆఫ్ రెవ్యూ)

THE GREAT WAR

Kaiser Arrives at Constantinople

German Naval Action at Riga Described

British Parliament Reassembles

German Socialists on Disappearance of Mailed Fist

[Reuter's Agency]

Great Britain

Libel Suit Brought by Mr. Lloyd George. Defendants Apologise.

LONDON, October 16. In the High Court to-day the libel actions brought by Mr. Lloyd George against the Exchange Telegraph Company, the "Westminster Gazette" and the "Star" were settled, defendants apologising and paying costs. The case arose out of publication of a paragraph issued by the Exchange Telegraph Company stating that on the occasion of the raid on September 24th, the Prime Minister left Downing Street for his country residence when it became known that raiders were approaching London. The Counsel for the Plaintiff contended that the paragraph implied that the Premier had been guilty of personal cowardice and the Premier has been informed that the effect of the paragraph had been most damaging, especially in the East End where many munition workers had suffered greatly from the raids. Mr. Lloyd George gave evidence and said he left London, on the evening of September 4th, for Boulogne accompanied by Sir John Robertson and Sir John Jellicoe in order to confer with M. Painlevé and the French War Chiefs. The Premier stated that he would not have taken action if the paragraph could be regarded as a mere personal attack. All the defendants declared that no imputation had been intended.

Colonies and Labour Party.

Government not Responsible for Scheme.

LONDON, October 16. In the House of Commons replying to a question, Lord Robert Cecil stated that Government was not responsible for proposals regarding the Colonies contained in the Labour Party Memorandum (see August 10th). The proposals did not represent the views of the Government.

Petroleum in Britain.

Government Bill to Take it over if Found.

LONDON, October 16. The Commons adopted the second reading of the Bill assuring Government control of all supplies of petroleum discovered in the United Kingdom. Mr. Prettyman representing the Board of Trade, said certain eminent geologists both here and in United States were of opinion that local conditions in some parts of the country justified boring experiments.

Spurt in Steamship Shares.

LONDON, October 16. A feature of Stock Exchange to-day was the spurt in Indo China Steam Navigation Deferred Shares to twenty five on rumours of working arrangements with the Peninsular and Oriental.

The Air Board.

LONDON, October 16. In the House of Commons Mr. Bonar Law stated that the scheme constituting an Air Ministry would shortly be introduced. Meanwhile General Smuts would continue to supervise the air service.

Tea Sales.

LONDON, October 16. 8245 packages of tea were offered at yesterday's auctions. The market continued generally strong and demand was active. Some irregularity in prices was distinguished in case of teas lying in Liverpool owing to the absence of samples. Auctions disclosed marked weakness in some of D. class teas owing to unconfirmed report that they also were going to be controlled. Decline varied from two pence to sixpence a pound.

The Tea Shortage.

LONDON, October 16. The shortage of tea was acutely felt in London during the week-end. Queues assembled outside the shops of grocers and tea merchants who restricted the supply to a quarter of a pound each. It is believed that the shortage is merely temporary.

Cotton Freely Purch sed.

LONDON, October 16. Liverpool cotton spinners have purchased rather more freely on spot. The Market is anticipating early resumption of work in Oldham district.

Parliament Reassembles.

LONDON, October 16. Parliament reassembles to-morrow. Among the early business Government is expected to ask for an extension of the life of Parliament for six months. The most important business ahead is the new vote of credit when the Prime Minister is expected to make an important speech.

National War Bonds.

Good Subscriptions.

LONDON, October 16. Applications for national war bonds have amounted to thirty-eight million sterling in eleven days.

The Irish Convention.

Archbishop of Dublin's Statement.

LONDON, October 16. The Archbishop of Dublin, addressing the Protestant Synod, said that the Irish Convention had discussed the gravest and most controversial matters in a spirit of goodwill which had grown daily. He asked for prayers for the success of the Convention's task.

British Trade.

LONDON, October 16. Imports from January 1st to September 30th amounted to £776,702,153 and exports to £283,091,686. Import returns issued this morning show an increase of £72,756,649 and export returns an increase of £14,700,150 over the figures for 1916.

Oldham Strike Settled.

LONDON, October 16. The strike of cotton-spinners at Oldham has been settled.

Canada

Canada's Coalition Government.

LONDON, October 11. A telegram to the "Times" from Ottawa states that Sir Robert Borden has completed the Coalition Government. Following the British precedent it is proposed to form an inner War Cabinet composed of four Conservatives and three Liberals. Public opinion throughout the Dominion is strongly favourable to the new coalition as the most likely means of sinking differences and uniting the followers of both parties as one people while the war lasts. The "Times", in a leading article, pays a tribute to Sir Robert Borden's indomitable patience and good faith in securing this triumph. There is now good hope that Quebec will cease its attitude of isolated hostility.

Steel Vessels from Canada.

150,000 Tons Ordered.

LONDON, October 16. Great Britain has placed orders in Canada for twenty-two steel vessels aggregating 150,000 tons to be launched early in 1918.

Canadian Trade Commissioner to U.S.A.

LONDON, October 16. OTTAWA.—Mr. J. Hazen, formerly Minister of Marine and Fisheries, has been appointed to a new post of Canadian Permanent Commissioner at Washington, where he will be associated with the British embassy. The post was created because commercial affairs between Canada and the United States have increased in number and importance, especially since the United States entered war.

Lieutenant Allan Ives Steel of Coldstream guards late of Calcutta has been killed.

Holland

Editor of "Telegraph" Acquitted.

AMSTERDAM.—Herr Schroeder, editor of "Telegraph", has been finally acquitted, after six trials, in which he was convicted only once of endangering Dutch neutrality by describing the central Empires as a group of conscienceless scoundrels who caused the war.

Basis of British Action.

Some Significant Figures.

LONDON, October 16. In connection with the gravel affair in Holland, Reuter authoritatively learns that the Netherlands' Government admitted that, if sand and gravel were used for military purposes, the passage through Holland from Germany to Belgium was unneutral and indefensible. Hence the following figures justify British action. Pre-war requirements for the upkeep of roads and railways in Belgium were one million three hundred and twenty thousand tons annually. This could be supplied four times over from Belgian quarries which are known to be working to the fullest extent. Moreover, large quantities are going to Belgium over German railways and further large quantities are going from Holland. The traffic on Belgian roads and railways, except for military purposes, is absolutely insignificant. Therefore there is virtually no civil demand. Gravel, on the contrary to meet enemy demands respecting roads and railways in the military area trenches, dugouts, and pillboxes is enormous. From January 1st to August 15th of the current year the Germans imported into Belgium via Holland over three million tons and in the second half of August at the rate of five million tons per annum. Thus even the Netherlands' Government's estimate of one million six hundred and fifty thousand tons annually as Belgium's civil requirements, which is grossly excessive, does not represent half of what has gone through.

America

President's Appeal.

Mobilising American Finance.

LONDON, October 16. NEW YORK.—President Wilson has issued an appeal to all eligible State Banks and Trust Companies which are not yet members of the Federal Reserve Board to join the board and thus contribute their share to the country's consolidated gold reserve. There are at present between eight thousand and nine thousand such banks and companies with resources estimated at twelve billions to sixteen billions of dollars, whose activities are controlled by state laws. The President desired that these huge resources should be mobilised under the supervision of the Federal Reserve Board and says "the vigorous prosecution and satisfactory termination of the war will depend in no small degree on the ability of the Government not only to finance itself, but on its aid to the Allies which must be kept supplied with munitions, fuel, and food of all kinds."

Cutting Off Supplies to Germany.

Agreement with Shippers.

LONDON, October 16. WASHINGTON.—In continuance of a strict policy of cutting off supplies likely to reach Germany, the War Trade Board publishes agreement which shippers must sign before exporting goods to branches abroad. Shippers must guarantee that goods will not go directly or indirectly to Germany, or any ally of Germany, also that they will not be sold or delivered without the written approval of the American consul at the place of delivery.

A Man Arrested.

For Being German Spy.

LONDON, October 16. NEW YORK.—A man giving the name of Danbar, though this is not believed to be his real name, has been arrested on a charge of attempting to obtain military and naval information. He is an ex-member of the crew of a United States Submarine Chaser and has been spending much time near the great naval base on the Atlantic coast. The Department of Justice regards the arrest as most important believing him to be a German agent.

City Stock Yards Destroyed by Fire.

LONDON, October 16. KANSAS CITY.—Over half of the city stock yards, the second largest in the country, have been destroyed by fire. Several thousand heads of cattle perished. The origin of fire has not been determined.

The Allied Conference.

LONDON, October 16. WASHINGTON.—Mr. Lansing has declared that he is considering the question of the representation of the United States at the forthcoming Allied Conference in Paris.

Uruguay and Allies.

LONDON, October 16. MONTE VIDEO.—A presidential decree announces that the rules of neutrality will not be applied against the Allies.

Argentina

Argentina.

Revival of Strike Troubles.

LONDON, October 16. BUENOS AIRES.—There is a recrudescence of strike troubles. Railway strikers derailed a train driven by sailors and three persons were killed and thirty injured. Four sailors were seriously injured. The Workers' Federation threatens to call a general strike if the Government enforces the decree for the resumption of railway traffic.

France

A Dancer Executed.

For Espionage.

LONDON, October 16. PARIS.—Dancer Marguerite Zolle known as Mata Hari who was sentenced to death in July for espionage has been executed.

TELEGRAMS.

Germany

German Socialists on Need of Peace. Discontent in the Army.

LONDON, October 16.
AMSTERDAM.—Mr. Ebert the President of the Socialist Party in the Reichstag, presiding at a Socialist meeting at Wuerzburg said that the speedy conclusion of peace was a vital necessity for the workmen of all countries. The policy of unaided fight after the frightful horrors of war would disappear. If a ballot was taken nine-tenths of the people would approve of peace. He declared that the Michaelis regime spelt the collapse of the present government system in Germany.

Herr Scheidemann referring to the naval mutiny asserted that if government wanted to catch all those connected with similar incidents they would have to prosecute three hundred persons simultaneously. Every day, he said, soldiers come to us with complaints and we have opened a Special Bureau to investigate these. Herr Scheidemann affirmed that von Capelle would go but when, he asked, would Dr. Michaelis follow? Another account of the meeting states that Herr Ebert said that Socialists favoured Alsace-Lorraine having a complete republican autonomy and constitutional equality with the other Federal States.

Mayor of Warsaw.

LONDON, October 16.
AMSTERDAM.—The Central Powers have appointed the Archbishop of Warsaw, Mayor of Warsaw, and landed proprietor Von Ostrowski to the Regency Council for Poland.

Socialists and War Credits.

LONDON, October 16.
AMSTERDAM.—The agenda of the meeting of the German Socialist Party includes several motions to reject war credits.

Pan-Germans and Admiral Tirpitz.

LONDON, October 16.
AMSTERDAM.—The Pan-Germans are campaigning in favour of the return of Admiral Tirpitz to the Admiralty.

Backbone of German Resistance Broken.

LAHORE, October 16.
LONDON, October 16th.—The Central News telegram from New York says that the American Minister in Switzerland who has returned declares that the backbone of the German resistance is broken. President Wilson's note had tremendous effect on the Germans and Austrians. There is fast spreading a revolution against the war in the German army. A writer in Berlin "Morgenpost" says that since Germany's will to go on to undertake a strategic offensive has not brought peace any nearer peace by victory must be sought. It hints at a tremendous blow in the west which will end the war. (C. & M. Gazette cable.)

Russia

Impending German Blow.

Council of Workmen's Appeal.

LONDON, October 16.
PETROGRAD.—The Executive Central Committee of the Council of Workmen and Soldiers' delegates has issued an appeal to the forces vigorously to resist the invaders promising to see that sacrifices are also made in the rear and do its best to prevent war from lasting a day too long. Meanwhile a group of political undesirable who were recently expelled from Russia but allowed to remain at Heligoland by the local Council of Workmen and Soldiers' delegates there have returned to Petrograd while chemists and chemists' assistants have decided to strike owing to the refusal of their economic demands.

German Naval Action.

Russian Torpedo Squadron Engaged.

LONDON, October 16.
The Russian wireless communique says.—A German Dreadnought shelled Russian Patrol Squadron off Solesund severely damaging the torpedo boat "Grom". Subsequently twelve German Torpedo Boats of the newest type penetrated Solesund and engaged our Patrol Squadron. They put the "Groms" guns out of action, set fire to her and sank her. The bulk of the crew were saved. We sank an enemy torpedo boat. Others of our warships appearing on the scene, enemy turned back. Our fleet commander testifies to the good firing and stubborn spirit of the crews. Eye-witnesses report that two enemy torpedo boats were sunk and two damaged. Enemy has been reinforced and continues to develop his success on the Oesel Island. He is endeavouring to capture batteries at Oesel covering the entrance to the Gulf of Riga.

French Opinion on German Objective.

LONDON, October 16.
PARIS.—Commenting on the situation in Baltic, the "TEMPS" does not apprehend an early menace to Petrograd, and says one of the German objects is to destroy the shipping still at liberty in the Gulf of Riga. The Germans are probably preparing a plot against Finland and Courland.

Russian Press Alarmed.

LONDON, October 16.
PETROGRAD.—The entire press expresses alarm at the landing on Oesel.

The "BOURSE GAZETTE" points out that the whole situation in Russia is now extremely complicated. It speaks of the "unsatisfactory state of affairs in the interior" presenting an hitherto insoluble problem. Another bourgeois newspaper, the "RITCH", partially attributes the latest blow to the "unexampled frivolity of political leaders." The Socialist papers blame Maximalists.

Opinion in Petrograd.

LONDON, October 16.
Informed circles in Petrograd regard Oesel and Dago Islands and the Gulf of Riga as lost. Nevertheless the value of Riga to the enemy will be small until the western fairway of the gulf is cleared which will be impracticable so long as the forts on the western peninsula of Oesel hold out. The Russians destroyed the fairway two years ago by sinking interned German craft laden with stone and cement. It is pointed out that the islands are likely to be an admirable base for Zeppelins against Petrograd.

Preparations for Landing.

Preparations for the landing, which was undertaken by two divisions, were made with most minute care. They included a clever piece of trickery, enemy light craft succeeding in altering the position of buoys marking minefields between the islands and the mainland and causing a number of Russian scouts to run ashore; thereby the warning that the enemy was landing could not be given.

Possible Consequences of German Success.

LONDON, October 16.
The naval correspondent of the "TIMES" says the possible consequences of the present operations as regards Russia's position in the Baltic littoral and the whole front from Petrograd to Vitebsk and Mohileff cannot be exaggerated. Once the islands are in German possession the shortened lines of communication will immensely increase the threat to Reval and will give the enemy virtual command of the Baltic. Germany's concentration of a considerable fleet in the Eastern Baltic not only threatens Finland ports but the Russian fleet may shortly be in grave danger. Doubtless this contingency occasioned M. Kerensky's stern words to the Baltic fleet. "The hour of trial has arrived".

Turkey

Kaiser to Visit Constantinople.

LONDON, October 16.
Great preparations are being made in Constantinople for a visit of the Kaiser and the streets are being decorated. Prince Ziaeddin and Enver Pasha will welcome the Kaiser at an outlying station and the Sultan will receive him in Constantinople station surrounded by princes, members of the Cabinet and other dignitaries.

Kaiser Welcomed in Stamboul.

LONDON, October 16.
The Kaiser has arrived at Constantinople. He has been welcomed at the station by the Sultan, Princes the Ex-Khedive and other high personages.

Sweden

Sweden's Aid to Germany.

LONDON, October 16.
The Prize Court has condemned wool valued at £140,000 consigned to the Swedish army but destined for Germany. The President expressed surprise that a Government department of a neutral country should be thus employed.

Coalition Cabinet Likely.

LONDON, October 16.
STOCKHOLM.—M. Eden is likely to succeed in forming a Coalition Cabinet of Liberals and Social-Democrats with a Liberal casting vote. M. Branting will probably be included.

Norway

28 Norwegian Ships Lost.

In September.

LONDON, October 16.
Twenty eight Norwegian ships were lost in September of which nineteen representing thirty-thousand tons were due to the events of war.

British Front

Irish Troops' Successful Raid.

LONDON, October 16.
Marshal Haig's communique this afternoon says that Irish troops made a successful raid northwest of Bullecourt. There was considerable hostile artillery activity during the night time in the neighbourhood of Ypres-Staden Railway.

British Repulse Raiders.

LONDON, October 16.
A British communique says:—Yesterday's prisoners at Monchy le Preux numbered sixty-four. Hostile raiders eastward of Shrewsbury Forest were repulsed. Hostile artillery was more active in the neighbourhood of Lens and Neuport. Our aircraft yesterday dropped one-and-a-half tons of bombs on the Ledeghem railway station and the billets east of Lens. Three German machines were brought down and one driven down. Two of ours are missing.

BATTLE IN FLANDERS, Mud Robs British of Great Victory. Desperate Fighting in a Village.

LONDON, October 16.
Details of Friday's battle in Flanders demonstrate how the weather robbed our troops of a great victory. An officer summed up what all ranks are saying when he marked:—"The mud did us in." Owing to the mud our troops were unable to hug our barrage in the customary fashion, giving German machine-gunners unusual opportunities. The enemy relied little upon his artillery during the assault in the forenoon upon the last spur of Passchendaele, but up on unprecedented numbers of machine-guns in the bogs below Poelcapelle and Crest Farm. The men plunged and struggled, but could do nothing with their legs held by slime, while our barrage passed on enabling snipers and machine-gunners literally to spray them. Around Poelcapelle our men fought recklessly and fiercely. English and Scottish troops working in small parties entered the ruins of the village, temporarily evicted the enemy from the brewery, engaged in desperate bayonet work among heaps of brick, and repelled successive counter-attacks until the weight of numbers and the absence of supports forced them to give ground.

British Naval Air Raids.

LONDON, October 16.
The Admiralty says:—Naval aircraft carried out a considerable number of patrols yesterday and encountered several enemy formations. We drove down two enemy machines. One of ours is missing. We carried out bombing raids on Bruges Docks and Varsseender and Houtave Aerodromes dropping large quantities of explosives with good effect. All our machines returned.

British Minesweeper and Auxiliary Cruiser Lost.

LONDON, October 16.
The Admiralty says that the mine-sweeping sloop "Begonia" is overdue and is considered lost with all hands. Also the British armed auxiliary cruiser "Champagne" has been torpedoed and sunk. Five officers and fifty one men perished.

French Front

Dunkirk Bombarded.

LONDON, October 16.
The French communique says:—On the Alsace front reciprocal artillery work was less intense. On the left of the Meuse we repulsed an attack north of Hill 304. On the right of the Meuse artillery duel was particularly lively north of Bois Des Caurieres. The German aircraft last night bombarded Dunkirk. There were no victims or material damage.

A Successful Raid.

A French eastern communique says:—A successful raid was made by British troops at Hamonville, west of Stres. One hundred and ten prisoners were taken and two machine-guns.

Seizure of Houthulst Wood Necessary.

LAHORE, October 16.
LONDON, October 15th.—The "Petit Parisien" says that before undertaking the Flanders offensive in which all the Allies will participate it is necessary to seize Houthulst Wood. A frontal attack is impossible and it must be outflanked. ("C. & M. G. cable.")

LONDON, October 16.
A French communique says:—There was violent artillery activity in the region of the plateaux between Allies and Craonne.

Italian Front

Italian Steamer Sunk.

LONDON, October 16.
ATHENS.—A German submarine torpedoed the Italian steamer "Bari", which contained Greek officials, who were coming home via Switzerland and Italy. There is no news as to their fate. It is believed that the pirates knew that they were on board the "Bari" through espionage, which is rife in Switzerland.

INDIAN TELEGRAMS.

(FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla

Treasury Bills.

SIMLA, October 16.
A press communique says:—In order to cause as little disturbance to money market as possible by the issue of treasury bills the Government of India will follow the procedure adopted in connection with war loan, that is to say proceeds of treasury bills will be lodged to the credit of the Government with Presidency Banks in the first instance and will only be withdrawn as they are required for expenditure unless it is more convenient to the banks themselves that Government should withdraw the money or some of it more rapidly. The Controller of Currency will publish once a week the total amount of treasury bills of each class (namely for 6 months 9 months and 12 months) purchased during the week and also progressive totals up to date. After the expiration of 6 months when treasury bills first issued begin to mature information showing payments of matured bills during each week will be added.

Bengal Government's Communique.

ఆత్మహత్య: —వంగ దేశ దొరతనమువారి క్రింది సంగతిని ప్రయోచించుచున్నాడు. సచీచంద్రదాసు గుప్తగారి ఆత్మహత్యను గూర్చి కొన్ని పత్రములు చేసిన వ్యాఖ్యానమును దొరతనమువారు చూచిరి. రంగపూరు పోలీసువారి హింసకార్యజాలక ఆతడు ఆత్మహత్య గావించుకొనె నని వాటి యిట్టిప్రాయము. యథార్థాంతములను గూర్చి పరిశోధనలు జరిగినవి. ఇతడు క్రిందటి సంవత్సరము ఆగష్టు 24 వ తేదీని హిందూదేశ రక్షక శాసనము ననుసరించి పట్టుకొనబడి నెన్ద్రెంబరు నెలలో నిర్బంధింపబడెను. డిశంబరు 10 వ తేదీ నుండియు నత డన్ని కఠిన నిర్బంధనల నుండి విముక్తుడు గ జేయబడెను. ఆ సమయమున నతని తండ్రి వానికి జామీనుగానుండెను. ఇది ఆతడు చనిపోవుటకు తొమ్మిదిమాసముల క్రిందట జరిగెను. ఆప్పటినుండియు పోలీసు వారతని ప్రవర్తనను పరిశోధింపలేదు. ఈ సంగతి నతని సమాపబంధువు ఒప్పకొనుచున్నాడు. పోలీసు వారతనిని బంధించినటుల యెచ్చటను రుజువు కాలేదు. ఆ కుష్టువాడు రంగపూరు కాలేజిలో జరుపుకొనగోరగా నందు జేయకొనబడలేదనుట మాత్రము వాస్తవము. ఆయుత్తరువునైనను విద్యాశాఖాధికారులు దొరతనమువారి యనుమతి నొందయే చేసిరి. కాలేజియందలి డిప్యూటీ ముసంరక్షకాధ్యక్షులు కేసునుట యావశ్యక మయ్యెను.

ఆంధ్రదేశ వార్తలు

(1)

శ్రీనివాస మునిసిపల్ లంగరుఖాకా కేంద్రీకరించు ఈ విధముగా వ్రాయుచున్నాడు:- ఈ నెల 12 వ తేదీ లంగరుఖానాలోని వీధిలకు పత్రికా వారాంతరాలకు గారు తగినది లిఫ్ట్ ను సమగించి అక్కడనుంచి సేవసంగిరి.

వెంకటాచార్య తిరువత్తూరు మహాత్మ్యము నిజ భావ పద శుద్ధి వద్ద నాడు పూర్వ విజయనగరమును అనెనొడి యను పుస్తకము దివానుబహదరు టి. కోదండరామ నాయుడు గారిచే అభివ్రేదముగా జరుపబడెనని యొకవిశేషం వ్రాయు చున్నాడు.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ఆయుర్వేదసభ:- రాబోవు నవంబరు 16, 17, 18, 19 తేదీల ప్రభుత్వంధాముర్వేద వైద్యసమేళనము దేశవాద సగరమున సమావేశమగును ఆంధ్రదేశమున ఆయుర్వేదాభివృద్ధికి మిక్కిలి యవగరమైన విషయములు యాలోచించబడును. వేలకువేలు వైద్యప్రతినిధులును వైద్యాభిమానము విచ్చేయవలయును. చక్కని యేర్పాట్లు చేయవలెను.

పింగళినామ సంవత్సర ఆశ్వయుజ బహుళ సప్తమి మంగళవారమునకు సరియగు 9-11-17 న. గుంటూరులోని శ్రీనివాస భగ్యమండలి ఏకాదశ వార్షికోత్సవము మండలి భవనమున జరుగును. ఉదయము 7 1/2 గంట మొదలు 8 1/2 వరకు ప్రార్థనాదికములు, సాయంత్రము 2 గంట మొదలు 6 గంట వరకు ప్రార్థన, భజనము, విశిష్టపాద్యములు మంగళములతో ముగియును.

11 వ తేదీ సాయంత్రము మా పీఠికా పురములో గల మహమ్మదజుమ్మా సాహెబుగారి సామ్రాజ్య వర్ధంత్యుత్సవము అదిభూడి సోమనాథరావు పంతులుగారి యాధిపత్యమున జరుగవలెనుగా జరుపబడినది. ఆసాపు ఇదివఱకు గాక తేలవ స్వదేశస్థు విశ్రమకాలగా మార్పుటకు నిశ్చయించబడి యధ్యక్షుని యుపవాదముతో సభముగింపబడెను. కొంత సేవైనతరువాత నిక్కడనే మహమ్మదీయు హిందువులగునీ హాజీ మహమ్మదు యిసహ సాహెబుగారి యధ్యక్షతవ్రేంద్ర నోకగోష్ఠసభ గావించిరి. అందు నిష్కాళా నిష్పందితులగు మహమ్మదాలీ సోదరులును తదితరులును నిమిత్త దేవులగు ప్రభుత్వమువారికి ప్రార్థనా పూర్వకముగా నొక తీర్మానము మహమ్మదు అజీజుడిన్ గారిచే ప్రతిపాదించబడి డాక్టరు బాబర్ సాహెబుగారిచేనామోదింపబడి తదితరులచే బలపఱచబడినది. మండలతర భవనలతో సభ ముగిసెను.

ఆంధ్రదేశమునందు శ్రీ గోఖలేగారి పేరుతో నేర్పాటు చేయబడియుండు రాత్రి పాఠశాలలో చదువు బాలరతును ఆంధ్రప్రదేశ్ భాండాగారముల తరపున యేర్పాటుచేయబడియుండు భక్త పాఠశాలలయందు చదువు బాలరతును వైఖ్యులచే యేర్పాటు చేయబడియుండు పాఠశాలలలో చదువు బాలరతును ఈ గ్రామమునందున్నచాతనముగా స్టేట్ నెకెనల్ షూల్స్ డివిజన్ ఏర్పాటు చేయుండు శ్రయత చట్టాను ప్రతిపాటులు శ్రేష్ఠిగాను, బి. యం. కృష్ణస్వామి శ్రేష్ఠిగాను ఒక్కొక్క విద్యార్థికి మెక్కిక్కో ప్యాకెట్టు బలపఱచును చివరముగ నిచ్చెదమని మాకు తెలియపరచినందున ఆయా పాఠశాలల హెడ్ మాస్టరులు గాని లేక తల్లితండ్రులు గాని వారి పాఠశాలలకు విద్యార్థుల సంఖ్య యును విద్యుగా వ్రాసి ఈ క్రింది చిరునామాకు పంపినచో బలపఱచును పంపుటతోలేక వైట్ ఖర్చులు తీసికొనవారు భరించుపద్ధతిపై పంపవలెను. భరణ యతిరాజులు శ్రేష్ఠి వా. వెంకటరమణయ్య, ఆశ్వవైశ్యసభ చిత్తూరు.

చి త ము.

ఈక్రింది గ్రంథములను ఆంధ్రదేశ ప్రదేశభాండాగారములకు సమీపముగా నొసంగుటకై చిత్తూరు పురపాలకపురములయందలి సలకల రంగయ్య శ్రేష్ఠిగారు మాకర్జుకు పంపియున్నాడు. వలయునా 0-0-6 తపాలాబిళ్లను పోస్టు ఖర్చుల కొరకు యాక్రింది చిరునామముకు పంపి తెప్పించుకోవచ్చును. గ్రంథములు:- 1. శ్రీ కృష్ణసూక్తము ప్రాంతం. 2. శ్రీ సూక్తప్రయం. 3. యజుర్వేదప్రార్థనము. - బాటంబాటి శంకరాచార్యులు, సహాయకార్యదర్శి, ఆర్వవైశ్యసభ, చిత్తూరు.

గొడుగుపేట విద్యార్థి సంఘము బందరు

ఈ గొడుగుపేట విద్యార్థిసంఘము వారిచేత, ఒక రాత్రి పాఠశాల నెలకొల్పి బడునని కృష్ణాపత్రికలో చదివి మిగుల సంతసించితిని. ఈ పాఠశాల పోషణార్థమై, బందరు ఇండియన్ డ్రమాటిక్ సంఘమువారు రసపుత్ర విజయ మను నాటకము ప్రదర్శించి తత్ పాఠశాలకు 80-0-0 రూపాయ లిచ్చిరి. ఆవిధముగనే విద్యార్థి సంఘమువారు, చాలా అనునాటకము ప్రదర్శించి నలుబది రూపాయ లిచ్చిరి. కాని, అనైదుదహరించిన సంఘమువారు నేటికరకు వారు వ్రాసిన ప్రకారముగా రాత్రిపాఠశాలను నెలకొల్పలేదు. కాగణం తెలియదు.

ఆ సంఘమువారు నాటక ప్రదర్శనములవల్ల వచ్చిన ద్రవ్యమును, హూణవాదా పత్రికలను తెప్పించి తాము చదువు కొనుటకై వినియోగించు చున్నారని తెలియచు చున్నది. ఇది కడు కోపనీయును. ఈ సంఘములో నున్నవారు సామాన్యులుగాను. హూణ విద్యా పాండిత్యము గలవారు. గౌరవనీయులగు ఉద్యోగములలో నున్నవారు. ఇట్టివారే ఇట్టి పాఠశాలలార్యుల దేశ మున్నత స్థితికి వచ్చు తెట్లు- బందరుపురవాసి.

జాతీయోత్సవ సమైక్యతను.

హిందూదేశమునందనాదిగనున్న మతములన్నింటి హిందూ మహమ్మదీయ మతములు ముఖ్యమయినవి. ఆరెంటికిని సాంఘిక వ్యాపారములయందేమి మతసిద్ధాంతములయందేమి వ్యత్యాస ముపరిమితము. అందుచేతనే యప్పుడప్పుడచ్చటచ్చట వారివారి జాతీయోత్సవములయందు మనోవైషమ్యములు కారణములుగా ననకపోరాటుములు కూడ జరుగుచున్నవి. అందుచేత నేకసంబంధ మిందుకంతయులేని రెండుసంగతుల గూర్చి యొకటిగ కైపువలసివచ్చినప్పుడు పీఠం గుగ గోకుల వైమియొకటిగ వచ్చినట్లున్నదని చెప్పవలెను. ఊరక యనుకొనమాటయే యిప్పుడు నిశ్చయమయినది. ఈ వత్సరము పీఠంపండుగయందనరా పండుగయందు సైకపర్యాయమే వచ్చినది. హిందువుల విజయదశమినాడే సాహెబుల సరిగస్తున జరుగవలసియున్నది. సాధారణముగా నీ రెండు పండుగలును వేరువేరు కాలములయందు వచ్చునప్పుడేయేదో లేనిపోని కలహముల గల్గించుకొని యల్లరుల జేయుచుండుట మనదేశమున వాడుకయై యున్నది. అట్టి వారివిషయమాలే మూరకుండురా? రెండును గలసి వచ్చినవికాని ఈ లెగవులు మునుపటికన్న నెక్కువగనే యుండవచ్చును.

కాని జాతీయత ప్రబలి యాత్మగౌరవ ప్రాబల్యము వృద్ధిపెంది స్వరాజ్యాంధోళనము మిమ్ముముట్టుచున్న యిక్కాలమున, స్వరాజ్యమును హిందూదేశమున కేలానైనగలగ జేయవలయునని నాయకులు కంకణముగట్టుకొని పనిచేయుచున్న యిక్కాలమున, స్వరాజ్యకంఠాధరణమును నాకంఠనీయ నెప్పుడు నాపుత్రులు దగిలించుకొని భారతమాత యెదురుజూచుచున్న యిక్కాలమున, హిందూ మహమ్మదీయ మతములలో నంత ద్వేషములుండరాదని యభిప్రాయపడుచు దానికు దాహారణముగా దేశీయ మహాసభయును మహమ్మదీయ సంఘమును సమైక్యతనైన యిక్కాలమున, హిందూ మహమ్మదీయుల మేకాభిప్రాయము కలిగియున్నారని సూచించు నరణ పీఠకాంతుల స్వరాజ్య పతాకము లింటింటి నెగురుచున్న యిక్కాలమున హిందూ మహమ్మదీయులు జాతీయోత్సవముల భారాటముల గల్గించు కొనుట భావ్యముకాదు. కావున హిందూ మహమ్మదీయ నాయకులందరు నేకమై యావత్సర చట్టరగవులు జరుగకుండ మాత్రులు గాక, అట్టియే జరుగునని మన జాతీయతను, అన్ని గౌరవమునకును, మనజాతీయోద్ధృమములకును భంగము కలుగ గలదుగాన హిందూ మహమ్మదీయ నాయకులారా! జాగ్రత్తమడు! స్వరాజ్యభిమాని.

త్వరపడు! వెల 10 అణాలు. చక్కని నవల!!

కలభాషిణి విజయ సేన:- ఇది యొక అద్భుత నవల దీనినిగురించి మేమెమియు చెప్పనక్కరలేదు ఇది శ్రీ పురుష లిరువురును చదువదగినది. కొన్ని ప్రతులే యున్నవి.

వ్యవహార చంద్రిక:- ఇది గ్రామముననుభవ కరణము, పీఠం గుమస్తాయి, గొప్పత్రులు, జమిందారులు, వ్యాపారములు మొదలగువారిందరికి అనుకూలముగా నుండుటకు నూతన ఆర్థ సమగరించి తెనుగున వ్రాయబడియున్నది. వెల 12 అణాలు. అయ్యర్ అందు రావుచే, (893) కృష్ణమనాయని ఆగ్రహారం. మద్రాసు.

సివిలుసర్వీసు పోటీ పరీక్షలు

ఈ సంవత్సరపు సివిలుసర్వీసు పోటీ పరీక్షయందు భారతీయ విద్యార్థులు 5 రు కృతార్థులైనది యున్నాడు. కృతార్థులైన విద్యార్థుల నామములను మార్కులసహిత మిచట వివరించుచుంటిమి:- (1) డేవిడు విజయభైను 2,565 (2) సత్యేంద్రనాథ గుప్త 2,492 (3) టి. సి. ఎస్. జయరత్నము 2,334 (4) భామను హోబార్డు ఎల్లిన 2,230 (5) పెండ్యాల సత్యనారాయణరావు 2,203.

1,5 వేంబల్ల ప్రావేషనములు తాత్కాలికముగ పరీక్షకు చేర్చుకొనబడినట్లు వ్రాయబడియున్నది. వీరి యనంతరమున జి.వి. భాడ్ కామ్యురు (2,165 మార్కులు) కమల్ చందర్ (2,124 మార్కులు) అను నామములు జాబితాయందుదాహరింపబడి యున్నవి. రూపెనుగారు బొంబయి విశ్వవిద్యాలయమున పట్టభద్రులై నెంటుబాను కళాశాల (కేంబ్రిడ్జి) యందు విద్యార్థి వేతనము నందియున్నాడు. ఈయన యను భాడ్ కామ్యురుగారును గూడ గతవత్సరపు పోటీ పరీక్ష కేగి పరీక్షయందు తీర్థులు కాజాలకపోయిరి.- ఇండియ. (శీలో పెండ్యాల సత్యనారాయణరావుగారు ఆంగ్లము).

సంయుక్త రాష్ట్ర రాజకీయసభ-గా. పండిత గోకల్ నాదు మిశ్రగారి యాధిపత్యముక్రింద సభ 16 వ తేదీని మరల సమావేశమయ్యెను. ప్రతినిధుల సంఖ్య సుమారు 250 దాదాభాయి నారోజీ, పండిత భిక్షు నారాయణధార్ గాగ్ల మరణమునకు విచారమును దెలుపు రెండు తీర్మానములను అధ్యక్షుడు డుపసాదించెను. వీరినంటు ప్రభుత్వంబువలన సంత సమునుమాంటెగు గారికి స్వాగతమును తెలియజేయు తీర్మానమునుగూడ అధ్యక్షుడే యుపసాదించెను. అనంతరమున మహమ్మదల్లి సాకదల్లిగాగ్ల ప్రవాసశిక్షకు సంబంధించిన తీర్మానము ప్రతిపాదించబడెను. వీరిరువురును శత్రువులయెడ సానుభూతి కలిగి యుండినని దొరతనమువారు నెలవిచ్చియున్నాడు. ఇందునుగూర్చి వీరిట్లుసమాధానమిచ్చుకొందరు వీరిలకవకాశమియ్యవలెను. దొరతనము వారికడనున్న పత్రములను పరీక్షించుట. కొక సంఘము నేవ్వరచి, సంఘమున 8 రు మహమ్మదీయులును, 4 హైందవులునుండు నల్లెప్పరచి, కమిటివారి తీర్మానమును ప్రజల కెరుక జేయవలయునని తీర్మానోపసాదకు లగు రాయబహదరు డాక్టరు ఎస్.ఎస్. ఒడేపరుగారుపద్యసించిరి. వై తీర్మానమును బలపరచుచు జాహూరహమ్మదుగారు సర్వేమును మెస్తరు, హార్డింజీ ప్రభువుల ప్ర సంగములను తమ నాదమునకు ప్రమాణముగ గొని వచ్చిరి. బంధితులగు నీమహమ్మదీయుల భావమునకును, యితరమహమ్మదీయుల భావమునకును వ్యత్యస్తమైయున్నది. మహమ్మదల్లి ముందు జరుగనన్న మహమ్మదీయమహాసభాభ్యుత్థాడుగ నెన్నుకొనబడెను. స్వబలమునకు జెందినవారి కీమహాసభను నెడ నెట్టి గౌరవమున్నదియు వైకృత్యము విడిత మొనర్పగలదు. కాంగ్రెసు మహమ్మదీయ మహాసభలు కలసి మాంటెగుగారి కనుపు రాయబారి వర్గమున కీతదధ్యక్షుడుగ నెన్నుకొనబడెనని జాహూరహమ్మదుగారు ప్రసంగించిరి. రాజకీయముల సందర్భమున బంధితులైనవారల నందర విడుదలచేసినయెడల రాజ్యాంగవిధాన ము దారమే గాక వివేకవంతమై యుండునను వేరొక తీర్మాన ముపసాదించబడి యామోదితమయ్యెను. స్వపరిపాలనమునకు సంబంధించిన తీర్మాన మామోదింపబడినపిదప మాంటెగుగారికి రాజుభార మంపవలసిన దనియు, కాంగ్రెసు లీగుసభల సంస్కరణవిధానము నామోదింపవలసిన దనియు మోచ్చురించు తీర్మానమునుగూర్చి చింతామణి డాక్టరు సప్రగార్లు పద్యసించిరి. ప్రజలచే సంతకములు చేయింపవలసిన దను గాంధీగారినుచన మంగీకరింపబడెను. మితాహామిలు గొనిన యనంతరమున సభవారు మరల సమావేశమై ఆంగ్లంబడియములు చూపుచుండిన వైరమును ఖండించుచు దొరతనమువారి యు దార రాజ్యాంగ విధానమును సమర్థించుచు, బొంబాయిగారికి తీర్మానమును ప్రవేశ పెట్టిరి. పి. నేను, పండిత కృష్ణప్రసాదు మున్నగువారు తీర్మానమునుగూర్చి యుపద్యసించిరి. పిమ్మట భారతీయులు వలస బోవుట, కమిషనుఉద్యోగముకు సంబంధించిన తీర్మానములు చర్చిములై యామోదింపబడెను.

కుష్టురోగమున కమూల్యముగు మందు. ఇది మిగుల హాశ్వక్యకరమగు మందు. పది పదునైదు రోజులు గాయుటవలన తెల్లని మచ్చలు, అట్లుకాక చర్మముపై పరియే ధమైక రంగులను నిర్మూలముచేయును. ముఖ్యముగా నీకోగమునకు జాగ్రత్తదీసికొను (భారతగు) మందిదియే. దీని వెల టెన్సు 1.8 రూ. 4-6-0. అంచెకూలి నేటి. 983] Dr. W. N. Dixit, Merchant, Poona City.

పంచముల అభివృద్ధి

(1) నిమ్మజాతి సేవాసంఘము.

ఈ నెల 8 వ తేదీ సోమవారము సాయంత్రము 6 గంటలవేళ ధర్మరత్నమునందలి పుత్రికా పతన భవనమున నిమ్మజాతి సేవాసమితి కార్య పరిశీలనసభ జరుపబడినది. సభాధ్యక్షులు శ్రీ. టి. ఎస్. వేంకటస్వామి నాయుడు బి. ఏ. గారిట్లు చెప్పిరి.

గత సెప్టెంబరు మాసాంత్యములో రెండవ మూడు మాసములు గడచినవి. మన సేవాసంఘము నేటి కాలమునెలల శిశువు. చేరిన సభికు లిరువదిమంది. అందు నేవసభ్యులు పదునెద్దరు. సభికుల వలన యాదాయము రూ 41-8-0. వ్యయము రూ 20. నిలువ రూ 21-8-0. ఇంకను వచ్చుబడికాదగినది రూ 12 నేవసభ్యుల పదునెడుగురిలో దినచర్య వంపిన వారలెనమండ్రుగురు. ఇందు నలుగురు సక్రమముగ బనిచేసి తప్పక వైద్యక చర్యల బంపుచుండినది యెంతయును స్తుత్యహనము. తక్కినవారు ముందైన గ్రహక్రమముగ దనుకార్య సంవిధానమును జూపెట్టుట సామంజస్యము.

పంచములకు బ్రత్యేక పరపతి సంఘమొకటి యవసరమని నేనికను తదధికారులకు విన్నవించుకొనలేదు. సభికు లిందులకు మన్నింపకలయును. ప్రారంభముననే మన పంచములను బుణ్యగ్రామాల జేయుట బాగుకాదు. భవనపుగా బుచ్చుకొనుట వారికి మిక్కిలి లాభముగ నున్నను మన మిట్టానరించితిమేని ద్రవ్యాభావము వైకొనుటచేత దాని విలువయే వారికి బోధపడుట యరుదు. కావున బ్రత్యేకమున వైకము చేర్చియుండుటను మనము ముఖ్యముగ వారికి గఱపవలయును. ఇందు విషయమై యొచింది యొక్కొకటిలో రెండేసి వీసముల వంతున నుంచి యక్షుడు పాత్రల గొన్నింటిని స్వంతముద్రతో పదునెండుమందికి మిగిలినంతవట్టుకు డబ్బుచేర్చుచు దీనించి యిచ్చితిని. మొదటి నెల చివరలో బాత్రల బరిశీలించు నపుటికి మొత్తమునందలుగు రూ 18-7-5½ నిలువ గలిగియుండిరి. ప్రతి మాసమున నెక్కువగ మిగిలించెడి వారిలో మొదటి వారికి మూడు బహుమతు చేర్చినది. రెండవ నెలలో నిద్దఱెక్కుడుగ బాత్రలగైకొనిరి. ఆ నెలంతయు పరపతిసంఘము కండు చిల్లర తేలినది. మొత్తము ముప్పది. నేనైకము నెప్పటికప్పుడు సేవింగ్స్ బ్యాంకిలో జేర్చుచుంటిని. కానితన ద్రవ్యమును యుద్ధనిధికి పంపుచుంటినిని తలంచి కాబోలు సామము పంచములు కొందరు భయపడినారు. ప్రకృతము పంచముల పురోభివృద్ధికి నిధికించిన కట్టడమును తామే యొప్పుందమునకు దీసికొందుమనియు, పని మొదలుపెట్టుటకై తమయొద్ద ప్రస్తుతమేబది రూప్యములున్న వనియు, దానికి దోడుగ నప్పుగా వడ్డితో గొంచెము భవనసహాయమొనర్చి యనుగ్రహింపవలయు వనియు బంచము లడుగుకొనిరి. నేనందుల కంగీకరించి సేవింగ్స్ బ్యాంకిలో నిలువయుంచిన వారి రూ. 30 లు, వడ్డితో బుణ్యమాయ దలంచితిని.

నేవక సభ్యులు మొదటి మూడు మాసములకంటె రెండవ తడవ చక్కగా పనిచేసినట్లు తోచినది. మధుపాన నిరసన బోధనా విషయమైన పని స్వారస్యముగ జరుపబడినందులకు సంతసింపవలసి యున్నది. సభికులు మద్యాపజయచెంత మార్చిమార్చి యుపన్యాసములు చేయుచుండు విషయమైన చెడుగులను వ్యక్తీకరించుచు బాసవీయులకు జక్కగ హెచ్చరిక చేయుచున్నారు. అప్పుడప్పుడు నేను సయితము వారి కుప బలముగా బనిచేయ వెల్లుమండెడి వాడను. వివాహ సమయముల దప్ప తక్కినవేళల మద్యము ముట్టుటలేదని పంచములలో తొమ్మండ్రుగురు పద్దపల్కినా. ఇది కొంత వఱకు నడచు చున్నది.

మన సేవాసమితి పక్షముగ స్థాపించిన రాత్రి పాతకాలు రెండును సుత్పత్తికరముగ బనిచేయుచున్నవి. మండలపాతకాల సహాయ పరిషాధికారి వీనిని జూచి చాల కొని యాడినారు. పంచమ పాతకాలలో గొందలు బాలురు బాలికలు పరిష్కాధికారి యెదుట బహు క్రావ్యముగ గాన మొనరించి సంస్కృత శ్లోకములను బ్రస్తుటముగ జెప్ప గలిగిరి. ఉచిత మార్గమున నడపినయెడల బంచములు సయితము మహోన్నతస్థితికి వచ్చుట కాంతయు సంతయు లేదనవలసి యందువలన జేరిన పరమార్థము.

ఆరోగ్యమును గూర్చి మూడు సభలు గావించ బడినవి. ఇందు కొటలోకంటెను పేటయందు జరిగిన యుపన్యాసముల రెండింటికిని గ్రాహకు లెక్కుడుగ గూడియుండిరి. కొంతకాల మిట్లే పనిచేసిన యెడల గు మం జ స మైన మార్పులు కొన్ని కలుగ గలవు. మన మిట్లు పని చేయుట ప్రజా సేవకులు మాత్రమే గాక మన మేలుకొంటున్నాయెన్నది. స్నేహితులు కొందలు జనులకు మధుపాన విషయమై బోధించుట మాంసాహారము మానవ వైభావరము

కాదనుటను గూర్చియు జరించుచుంటు సంతమము. అట్టి యెడ నా యంతములను వినుట సందర్భించుటచే ఆ విషయమై నా హృదయమున గూడ గొంత చలనము పొడచూపినది. కాంగ్రా మా సద్యయమునండి నేను కేవల కాకాహారీగా మా తిపోవుట నా కెంతయు క్షేమకరముగ నున్నది.

ఈ సేవాసమితి కార్యములు వెనుకటివలెనే యథావిధిగా ముందును జరిగునట్లును పేటలో దూర్పుభాగమునందొకటియు కొటయందు తురబవారి యుపయోగాగ్ధమై వేటొకటియు రెండు నవీన రాత్రి పాతకాలు స్థాపించి సభికులలో నిద్దఱు గౌరవాగ్ధముగ బాటుపడవలసిన యట్లును సభవారిచే దీర్ఘానింపబడినది.

(2) నెల్లూరు పౌరులసభ

నెల్లూరు, అక్టోబరు 14:—నెల్లూరునం చేర్చడియుండు స్వారాజ్య సమితివారి ప్రేక్ష ననుగమించి లక్ష్మీ నరసారెడ్డి పౌర సభామండలమున నిన్న సాయంత్రమున నొక మహాసభ జరిగినది. కూటము జనులచే నిండినది. ఇచ్చట మహమ్మదీయ ప్రముఖులు చాలమంది వచ్చి యుండిరి. వేదికపై నొక ప్రక్క భారతమాత రూపమును మరియొక ప్రక్క నవయాశాసనవలె మహాత్మాచా పూరితుడై వీరాగ్రసరునివలె పురోగమన దక్షుడై మహా యోధునివలె ప్రత్యాపిడపాదుడై అపర భీష్మునివలె అభినవ భారత రాజ్యతత్వ ప్రబోధకుడై స్వారాజ్య పతాకమును నిష్పి విదలించి ప్రకాశింపజేయు నగ సరమున నున్నట్టి మహాత్ముడగు దాదాభాయి నౌరోజీగారి స్వరూపమును పుష్పమాలాలంకృతములై యుంచబడినవి. చిరకాలము ఈయూరిలో న్యాయవాదులుగనుండి ఈవల మద్రాసు హైకోర్టున జేరి మద్రాసులో స్వారాజ్యసంవిధానములలో పురోవర్తన చేకబక్తి వెలయింప జేయుచుండు టి. వి. వెంకటరామయ్యగారు స్వారాజ్యతత్వమునుగూర్చి దీక్షముగ నుపన్యసించిరి. శ్రీవారి మాతృభాష ఆరవమైనను వారికి తెలుగు నందునను నెల్లూరివారి మీదనుగల యభిమాన విశేషముచేతను తెనుగుననే విపులముగను మహోధముగను ప్రసంగించిరి. ప్రాస్తావికముగ బ్రాహ్మజేతరోద్ధ్వము ప్రశంసయు అందలి దోష భాగమునుజూపిరి. నిర్బంధావాసమున నుండు మహమ్మదాలి మేకతాలి సోదరుల చరిత్రమును కొద్దిగ జెప్పి వారిని నిర్బంధమున నుంచుట యందలి యన్యాయమును స్పష్టముగ జెలిపిరి. సామాన్యముగ స్వారాజ్య భావమును ప్రబోధించి యెల్లవారును స్వారాజ్యము మనకు లభించువరకును అక్రాంతమగు తీవ్రచచ్చు ప్రచలనములు జూడవలయునని యుపదేశించిరి.

ఈయూరిలోని మహమ్మదీయ ప్రముఖులలో నొకరగు అబ్దుల్ రహిమాన్ సాహేబుగారు అయ్యగుగారి యుపన్యాసానంతరము వేదికపైకివచ్చి మహమ్మదాలి సౌకతాలి అను వార్ల నిర్బంధావాసము అన్వ షితుమనియు వీరియం జేలాటి దోషమును లేవనియు స్ఫుటముగ నుపన్యసించి వీరినివిమోచితుల జేయుటకై శ్రీ శైలేశ్వరి ఆఫ్ ట్రేడుగారికిని వైస్రాయి గారికిని మనవిజేసికొన వలయునను తీర్మానము నుపపాదించిరి. దీనిని వి. నరసింహ రావుగారు సుల్తాన్ మొహిద్దీన్ సాహేబుగారు హాకీం నైయ్యద్ సామహమ్మద్ న్యాయకుల్లా ఖాదర్ గారు బలపరచిరి. ఈయంద్వేము సభాంగీకారమును బొందినది అంతట శ్రీ మాంబేగూగారు ఈదేశమునకు విజయము జేయునపుడు వారికి సమర్థింప నుద్దేశించిన స్వారాజ్య విషయకమైన భారత సార్వభౌమిక విజ్ఞాపనకు చేవాట్లు తీసికొనుటకై ప్రేమభృతియు ఇచ్చడే చేరి యాపనిని కడుశీఘ్రముగ నెరవేర్చుట ఇష్టమైన చాల ముఖ్యులని శ్రీ వెంకటరామయ్యగారు తిరుగ కొలదికాల ముపన్యసించిరి. సభ్యులలో చాలమంది అనామహమికతో యొకరినిమించి మరియొకరు ప్రేమభృతికులుగనుండి ఈపని నెరవేర్చునట్లు ప్రతిజ్ఞలు చేసి తమ తమ పేరుల వ్రాయించిరి.

ఈ మహాసభ క్రాసనమున నుండిన వంగోలు వేంకటరంగయ్యగారు సభాంతమున భరతవాక్యముగ నీకొంది భాగమున పద్యమును యథావ్యత్యయముగ స్వారాజ్యపక్షమువారు ప్రతిజ్ఞావచనముగ ముం దిడుకొని వారి పతాకముల మీదను కరపత్రములను ప్రకటింప దగునని నూచించి సభను సమాప్తి జేసిరి.

“క. పలికెడిది ‘భాగవతము’ యని అసలు గ్రంథమున నున్నది (ప్రస్తావన) హోమయాలట, (తేక) జ్యోతిరాజ్యము, పలికించు విభుండు రామభద్రుండట, నే బలికిన భవహరమగునట, బలికెడ వేటొండు గాధ బలకగ నేలా.” (స్వకీయ విలేఖరి.)

శ్రీ వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యుల వారిచే స్థాపించ బడి తంబునెట్టి వీధియుండుండు, ఆయుర్వేద కళాశాల ప్రస్తుత కాలమున, నెం. 1/39 కెట్టెడల్ పోస్టు, అను గృహభిజ్ఞాన నాయంబు గల మాంటుగోడ్డు నందలి యొక యుండురు. ఈ ప్రాసాదము తోటచుట్టముండుటం జేసి, మంద నారాసుమందలి పురందర విహార మందిరమును బోలియున్నది. ఈ ప్రాసాదము కెరుగుగనే మరి యొక ప్రాసాదమును విద్యార్థు లందగు నివసించి యున్నారు. ఆమేడ క్రింది యంతస్తునందె విద్యార్థుల భోజనమునకు, శ్రీగోపాలాచార్యులవారి కృపా కటాక్ష విక్షణముచే హోష్టలు గూడ స్థాపిత మైనది. ఇప్పుడు విద్యార్థు లత్యుత్సాహము తో చదువుచు న్నారు. కన్యక పథమున విద్యార్థులకు జ్ఞానమును గలగజేయుటకై స్థాపితమగు, ఈ యుచితోవధాగార మీ కలాకాలా ప్రాసాదమందె జరుపబడుచున్నది. ఈ యుచితోవధాగారమునకు ప్రతిరోజును 150 మంది రోగులు వచ్చుచు న్నారు. ఇంకను సవీనభావము నొంది యుండుటంజేసి, సంఖ్య తక్కువగా నున్నను కొలదిరోజులలో వృద్ధిమొందగలదు. ఇచ్చట హిందువులే గాక నితర మతములు గూడ షికిత్సొందవచ్చుచున్నారు. ఈ కలాకాల ఈ ప్రాంతము వారికి సంజీవినియై యున్నది. ఈ కలాకాలయందలి విద్యార్థులకు శ్రీ డాక్టర్ ఆచంట లక్ష్మీపతి యం. బి. సి. యం. గారిచే తత్త్వవిజ్ఞానపాటనము గూడ కథ్యసింప జేయవచ్చుచున్నది. ఉపాధ్యాయులందరును యథాపూర్వముగ విద్యార్థులకు విద్య నుపదేశించు చున్నందున వందనీయులు న హి శీ తదానాధి దానమన్యద్విశిష్టతే. అను చరకవాక్యానుసారముగ ప్రాణదానముకన్న పేరు దానము లేదు గాన దానిని సర్వజనులకు నొనర్చుచున్న శ్రీ గోపాలాచార్యులవారికి కకల మనోభీష్టములను నెరవేర్చు గాక యని భగవంతుని నుతించుచున్నాను. మరియు విద్యార్థుల కష్టములను బాదనాలి విద్య నభ్యసింపజేయుచున్న శ్రీగురువర్యులగు గోపాలాచార్యులవారికిని, ఇతరోపాధ్యాయులకును వందనములు.

భిషగ్వర కె. నరసింహశాస్త్రి ఎ. ఎం. ఎ. సి.

శుక్లనష్టమునకు దివ్యాషధము
శుక్లనష్టవ్యాధిగ్రస్తు లగు విద్యార్థులకు
అమోఘముగ పనిచేయును. వెల రూ. 1.
కె. ఎల్. ఎ. సింహా బ్రదర్సు
(915) నేటిపు డాక్టరు, రాజమహేంద్రవరము.

వరహహస్యము
అద్భుతముగు డిటెక్టివునవల. 256 పేజీలు
క్యాలికోజైండు 1-8-0 చందాదారై న 1-0- మాత్రమే.
ఆంధ్రప్రచారిణి గ్రంథనిలయము:—
(928) నిడదవోలు, కృష్ణాజిల్లా.

ను ప్రసిద్ధమగు చల్లని నవనీతము.
బల్లమంటకును, పెదపుల పగుల్లకును,
చేతుల ఒరుపులకును దివ్యాషధము. శీత
కాలమునందు అమితోపయోగముగ నుం
చును. మంచి సువాసన గలిగియుండును.
దీనియందు క్రొవ్వ లేమినిజేసి యెన్నటి
కిని చెడిపోదు. నిలవగ చిరకాలము వరకు
యుండును. బుడ్డి కి 7 అణాలు.
బెంగాల్ ఫార్మస్యూటికల్
వర్క్స్ లిమిటెడ్
91, అప్పరు సర్కులరురోడ్,
908 కలకత్తా.

భాదాపదీతులకు వరము: బహుదేశ సహితమైన డా॥ పి. డి.

సానంతుని వనోపధిసారసరిల్లా

అపరిమితమైన కృత్యములను జరించు బాధ్యతలను తీరికగా వహించు. కురుపులను, మచ్చలను, గండమాలలను శుద్ధిచేసి, ప్రాంతీకములను అన్ని విధములను గలగు చక్కగములను పోగొట్టును.

మిక్కిలి శక్తివంతమైన కృత్యపు శారణి (28)

కానీ సాగ్నపరిల్లా గుణ మిచ్చుట నిస్సంశయము, సహజమైనను కృత్యవచ్చినను అన్ని విధములైన బాపములను పోగొట్టును. 15-ముగిసిన పాపరసదోషములను, మలబద్ధకమును కార్యసంబంధమును నొప్పులను పోగొట్టి కృత్యమును కృత్యవచ్చును. కిరీరాగ్యమును గలగజేయను. 16 రోజులవర కుంకటకు 4 కృత్యుల బుడ్డితో అమ్మబడును.

ప్రొద్దుటలు: పి. డి. సావంత్. 144. భననవాడ. నెం 2 బొంబాయి.
Proprietor P. D. SAVANT. Fanaswadi. No. 144, No. 2, BOMBAY.

వికభాషిని ప్రశంస

ఇది కృత్యములను అన్నియు వివరించును.
వికభాషిని ప్రశంస

అంద్రపత్రికా కాల-విద్యా ప్రవృత్తి.

ఇది క్రియార్థ కృత్యములను రామలింగాయ్య గారిచే
గ్రామములను కలగించుచు పోషింప వచ్చు ప్రవృత్తి.

అంద్రపత్రికా కాల-విద్యా ప్రవృత్తి. 7 తంబు శెట్టి వీధి, మదరాసు.

వీ బా యీ ల ర్లు

విశేషకాలము కనిచేయవలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలరు కామెంజిషన్"ను యుపయోగించవలయును. దాని నుపయోగించిన బాయిలర్లు శ్రువుపట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక షెల్ ఫ్లిట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; అనగానున్న గొట్టములనున్న శ్రువు పట్టకుండగను శుభముగాను నుంచును. ఈ కామెంజిషన్ యుపయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలరు చెడిపోకుండ ఎప్పుటి కప్పుడు క్రొత్తవానివలె నుండును.

దానియొక్క యుపయోగమును గురించియు సలహాను గురించియు అసలు యేజుట్లకే వ్రాయవలయును.

5 గాలనులుగల రమ్మ 1-కి రు 26-0-0

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ అండు ఇంజనీరింగు వర్క్సు,

తపాలపెట్టె నెం 553 రు

389

మదరాసు

(వై కామెంజిషన్ గోరునప్పుడు ఈ పత్రిక చేరుకూడ నుపాహరింప గోరుచున్నాము)

ఆంధ్రోద్యమము

మొదటి యే దాంద్రమహాజనసభలయందలి

సన్ధాన సంఘాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల యుపన్యాసములు,

వారి చిత్రపటములు, సభా తీర్మానములు గలవు.

వెల రూ. 1-8-0.

పోస్టేజి వేణు.

ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము,

7, తంబుశెట్టి వీధి, జార్జిటౌను, మద్రాస్.

బహుమతి! 5 రూ 0 వెలగల బుక్. బహుమతి!!

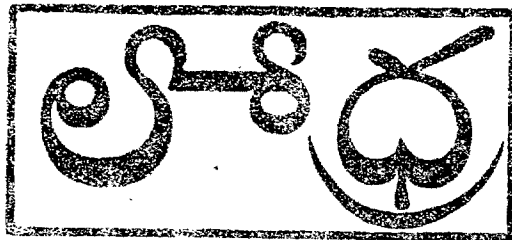

ఈ చిత్ర పుస్తకము సేవ అంద్రక ప్రాంత అస్థిగ్రహణ శీతపు 14 క్యాగట్ల గొల్లు కేటెడ్ రిలయన్సు ఫౌండ్రీ కేటెడ్ గా, బు నిరాయణ్ణి 1 నియ్య 1 క్విట్టో వెల రు. 1-4-0. ఈ పుస్తకము కానుకగాను వై చెప్పిన గడయములకు ఒకటి బహుమతిగా యివ్వబడును. మద్రాసు మెయిల్స్ కంపెనీ, చెవాబాన కోట్టు, మదరాసు.

శాకభక్షణము

భరతఖండవాసుల మన మన మార్గములను బంధించును; "అహింసా పరమార్థ" అను నీతి సెటినినవాడము గావున మేము ఈ పుస్తకము యుగా ముగా పోష్టుచాటియు మేమేధరించి వంపుచున్నాము. గెంతుకే ప్రాయము.

ప్రొద్దుటలు: మద్రాస్ కేటెడ్ గోవిందన్, తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు 156, ప్రొద్దుటలు.

గర్భాశయ గోగనివారికి:— క్రి.లకు గలగు

ముతుకూల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మెల బా క్తి గాను, తిక్కుచుగాను పోవుట, మనుమగోగము, సంతానహీనత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, నూలికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీమర్మ వ్యాధి లను తుడుపును.

వెద్దబుడ్డి రు 2.0-0.

చిన్నది రు. 1-10-0

కృత్యుల్ని గ్రహవకము:— ఇవిరక్తహీనత, మలబద్ధ కము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సోమకణము, మేహ ప్రణములు, సుఖసంకటములు, నిస్సత్తుక, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు తేజస్సును యిచ్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 2.0-0.

చిన్నది రు 1-10-0.

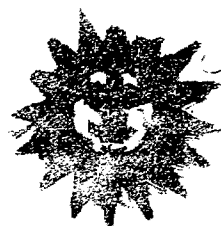
జ్వర నివారిణి బుడ్డి 1-కి రూ. 1.0-0

కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద బోషధశాల, 166 9, బందరువీధి, మద్రాసు.

(శాంతి:— సికింద్రాబాదు అండ్ నెల్లూరు.

కం కం ము పు ప్పు

కం కం ము పు ప్పు

కం కం ము పు ప్పు

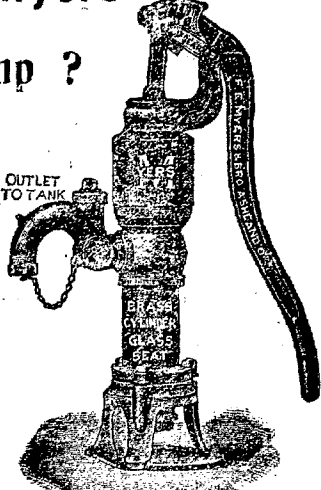
స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమ పువ్వు మానదదొరకును. కొనువారు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెస్కు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—

ఎస్. నారాయణ అండు కంపెనీ, (53) 21, హార్మూ వీధి, బొంబాయి.

What is a Myers PATENTED

Hand Pump ?

A new practicable, reliable and easy working appliance for drawing water from any depth up to 150 feet. Also for farm and stock use and small irrigation purposes. A large assortment of various designs always carried in stock. Write for full particulars and prices.

537 K. B. Joshi & Co., 321, Hornby Road Fort Bombay.